

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne dni in praznike. — Inserati do 30 petit à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati peti vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Puniša Račič pred sodiščem

V ponedeljek bo pričela pred beograjskim sodiščem razprava proti Puniši Račiču, Tomi Popoviću in Dragutinu Jovanoviću zaradi umora v Narodni skupščini — Zagovarjalo jih bo 35 odvetnikov — Ogromno zanimanje za proces

Beograd, 25. maja. V ponedeljek, 27. t. m., prične pred prvostopnim sodiščem v Beogradu razprava proti Puniši Račiču in obema soobtoženima bivšima poslancema Tomi Popoviću in Dragutinu Jovanoviću — Luni zaradi umora v Narodni skupščini dne 20. junija 1928, čigar žrtev so postali Pavle Radić, dr. Gjuro Basariček in Stjepan Radić. Razprava se bo vršila v mali dvorani prvostopnega sodišča, zaradi česar bo dostop za občinstvo zelo omejen. V glavnem bo prostora samo za odvetnike in za novinarje, ki so že v velikem številu prispeli ne samo iz notranjosti države, marveč tudi iz inozemstva. Vsi novinarji, ki so prišli na konferenco Male antante, bodo ostali v Beogradu, da prisostvujejo razpravi.

Obtožene bo zagovarjalo 35 domačih odvetnikov, razen tega pa je izjavil tudi znani pariški odvetnik Torres, da bo prisostvoval razpravi. Odvetniki imajo že več dni trajajoče konferenco, na katerih razpravljajo o načinu obrambe in si razdeljujejo vloge.

Zaradi silnega navala občinstva bo sodišče izdalo za razpravo posebne vstopnice. Kakor pa vse kaže, publika v dvorani sploh ne bo imela prostora. Pojavil se je predlog, da bi se razprava sprejemala in razširjala potom beograjske radio-postaje, kar pa je sodišče odklonilo.

Proces bo predvidoma trajal 10 do 14 dni. Na razpravo bo pozvanih okrog 50 prič, ki bodo pred sodiščem ponovno zaslišane, dočim bodo glede ostalih prič prečitane samo v preiskavi podane izjave. Vsekakor pa se pričakuje, da bo potek razprave razjasnil marsikak dogodek, ki se je odigral pred umorom in ki je bil doslej za širšo javnost več ali manj nepojasnen.

Maksimiranje občinskih proračunov

Po odloku finančnega ministra proračuni za tekoče leto ne smejo biti večji od lanskih — Stanovanjske in humanitarne akcije občin v nevarnosti

Beograd, 25. maja. Kakor izvemo iz povsem zanesljivega vira, se je finančni minister postavil na stališče, da nobeni občini ne dovoli višjih izdatkov v proračunu, kakor jih je imela v prejšnjem letu. S tem sklepom finančni minister bo prizadel zelo mnogo mest v naši državi, med njimi seveda tudi Ljubljana, ki je morala povišati svoj proračun zaradi neobhodnih izdatkov za stanovanjsko akcijo bivšega vladnega komisarja in ker je morala postaviti v proračun različne anuitete tudi za druge dolge, ki jih je najel bivši vladni komisar. Posamezne občine bodo morale zaradi tega črtati tudi vse podpore za kulturne in humanitarne namene. Utegne se tudi zgoditi, da bodo mestni uslužbenci prikrajšani pri plačah. Občine bodo seveda potom zveze mest intervenirale pri finančnem ministru in ga naprosile, naj revidira svoje stališče glede občinskih proračunov.

Velike poplave v Južni Srbiji

Zaradi neprestanih neviht so narasli vsi potoki in reke — Cel srez pod vodo — ogromna škoda

Beograd, 25. maja. Po vestih iz Južne Srbije je povzročil prelom oblakov velike poplave. V okolici Kraljeva so pod vodo skoraj vsa polja in sega škoda v milijone. Vsi potoki in reke so narasli ter rušijo mostove in odnašajo hiše. Med Ohridom in Tetovom je promet prekinjen. Kičevo je docela pod vodo. Najhujše je prizadet gorjupski srez, ki je skoraj ves pod vodo. Polja in vrtovi so zasuti s pol metra debele plastjo kamenja in peska. Katastrofa je zahtevala tudi več človeških žrtev. Poginilo je zlasti mnogo živine. Oblasti so zaprosile za vojaško pomoč.

Zopet incident na bolgarski meji

Bolgarska straža je ustrelila na meji 3 člane bolgarske roparske tolpe.

— Sofija, 25. maja. Listi poročajo, da je pred nekaj dnevi iz bolgarskih emigrantov sestavljena roparska tolpa prišla preko bolgarsko-jugoslovenske meje ter skušala priti na ozemlje Loveča, ki je takim tolpom posebno priljubljeno operacijsko ozemlje. Polica pa je zvedela o nameravanem vpadu ter je zasedla vse mostove tako, da se je morala tolpa umakniti, zasledovana od policije. Dne 22. t. m. popoldne se je posre-

čilo izslediti tri njene člane, ki so skušali prekorajčiti mejo. Bolgarske obmejne straže so pričele nanje streljati ter jih ranile po uradnih opisih še na bolgarskih tleh. Ranjenec se je posrečilo priti še preko meje ter so približno 15 korakov daleč obleželi mrtvi na jugoslovenskem ozemlju. Uvedena je bila zaradi tega dogodka preiskava.

Amanullah se bo docela umaknil

Izgubil je odločilno bitko z uporniki in je zato skrivaj pobegnil — Namerava se naseliti v Evropi

London, 25. maja. Po zadnjih vestih je nenadni pobeg kralja Amanullaha iz Afganistana posledica poraza njegovih čet v borbi proti kabalškemu emiru, samozvanemu vladarju Afganistana. V sredo je prišlo do odločilne borbe. Sprva je izgledalo, da bodo ostale Amanullahove čete v premoči. Ko pa je plemo Gilzaid prešlo k upornikom, je bila zmaga upornikov odločena. Amanullah je na tistem pobegnil na avto-

mobilu. Seboj ni vzel ničesar razen denarja in zlatnine. V njegovem spremstvu je samo 60 njegovih najvestejših. Pri prehodu na indijsko ozemlje je zaprosil indijsko vladno, naj mu da varno spremstvo do Bombay, kjer se bo ukrcal in odpotoval v Evropo. Najprej misli kreniti v Francijo. Izgubil je vsako nado na povratek na afganski prestol in se namerava docela umakniti.

Žalostna statistika

Beograd, 25. maja. Glasom statistike ministrstva notranjih del je bilo tekom prvih 10 let v naši državi 190.413 tatvin, od tega v ljubljanski oblasti 18.498, v mariborski oblasti pa 20.857. Goljufij je bilo 9339, od tega v ljubljanski oblasti 1436, v mariborski pa 1409. Umorov in ubojev beleži statistika 19.694, od tega jih je v ljubljanski oblasti 440, v mariborski pa 494. Ljubljanska oblast je na prvem mestu glede goljufij, zagrebška pa glede tatvine. Pri umorih in ubojih nosi zastavo osiješka oblast.

Spor za milijonsko dedščino

London, 25. maja. Proti oporoki princezine Klare Hatzfeld-Wildenburg, ki je pred dnevi umrla v Londonu ter je zapustila milijon funtov šterlingov, je vložil njen nečak ugovor, ki ga utemeljuje s trditvijo, da je bila pokojnica pri sestavi oporoke umobolna. Umrla princezinja je namreč imenovala za glavnega dediča dva svoja angleška prijatelja.

Protest rumunske pravoslavne cerkve proti konkordatu

Bukarešta, 25. maja. Sedmograški pravoslavni metropolit Balland je na večerajšnji seji senata prečital protestno deklaracijo pravoslavne cerkve glede konkordata med Vatikanom in Rumunijo.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: V prostem prometu so notirali ob 9.45: London 276.10 d., Newyork 56.80 d., Pariz 222.40 d., Milan 297.75 d., Curih 1095.90 d., Berlin 1353 d., Dunaj 799.50 d., Praga 168.40 d.

Effekti: Vojna škoda 402.

INOZEMSKE BORZE.

Curih: London 25.188, Newyork 519.37, Pariz 20.2958, Milan 27.18, Madrid 73.40, Berlin 123.7325, Dunaj 72.95, Beograd 918.78, Praga 15.3850, Bukarešta 3.08, Budimpešta 90.50, Zofija 3.75.

IX. Ljubljanski mednarodni velesejem

od 30. maja do 9. junija 1929

Najboljši nakup vsakovrstnega blaga.

Specijalne razstave:

pohištva, avtomobil, poljedelski stroji, radio, perutnina, zajci. Razstava meščanskih šol Slovenije.

700 razstavilcev. 30 glavnih blagovnih skupin

Legitimacije

po Din 30.— prodajajo denarni zavodi, »Putniki«, gospodarske ustanove. Za stanovanje poskrbljeno.

50% popust na železnicah in avijonih.

Popust na parobrodih. 6661

Porodne bolečine Katoliške akcije

Ali pomenja katoliška akcija povratek h konzervativni katoliški miselnosti ali samo združitev razcepljenih katoliških elementov? — Zakaj so k osnovanju Katoliške akcije povabljene samo organizacije, ki jih tvorijo pristaši bivše SLS? — Boj za uveljavljanje modernističnega krščanskega naziranja

»Slovenec« potrjuje naše informacije, da so se v Ljubljani pod predsedstvom škofa dr. Jegliča vršila posvetovanja za ustanovitev Katoliške akcije. Pravi pa, da se ni vršil ustanovni občni zbor Katoliške akcije, česar tudi trditi nismo, ampak samo posvetovanje dekanov ljubljanske škofije. Kako naj bi se katoliška akcija po župnijah praktično v detajlu izvedla. Seveda trdi, da na tem sestanku dekanov ni došlo do nobenih sporov, konfliktov, incidentov in hudih debat. Kake druge trditve seveda od strani »Slovenca« tudi nismo pričakovali. Končno tudi ni bilo pričakovati, da bi se na posvetovanju dekanov pod predsedstvom samega škofa vršili burni prizori, čeprav je trajalo to posvetovanje po zatrdilu »Slovenca« cele tri ure, čeprav so bili nameni Katoliške akcije označeni jasno od papeža samega, kakor jih navaja današnji »Slovenec«, ki nam vendar končno tudi ne bo mogel zanikati, da mislijo vsi dekanji samo z eno glavo. V ostalem pa mi nismo govorili o enem samem posvetovanju in celo ne o posvetovanju dekanov, ampak o posvetovanjih, ki so se dne dni vršila.

»Slovenec« nam bo moral vsekakor priznati, da ustanovitev Katoliške akcije kot ustanove, ki naj bi združila vse prosvetne in druge ustanove na katoliški podlagi, ni odvisna samo od gg. dekanov in tudi ne od g. škofa samega, ampak v prvi vrsti od predstavnikov tistih organizacij, ki jih hoče g. škof združiti pod enotnim vodstvom Katoliške akcije. In zato nam ne gre za mnenje gg. dekanov, ki so g. škofu kot svojemu vrhovnemu predstojniku podrejeni, ampak za mnenje zastopnikov omenjenih organizacij. Ta mnenja pa so deljena glede na potrebo in umestnost osnovanja enotnega vodstva vseh organizacij, ki so osnovane na katoliških načelih. Med njimi namreč obstoja resna bojazen, da bi mogel konzervativni duh zatreti vsak pojav modernega pojmovanja nalog katoličanstva in krščanstva samega. In le ta mnenja in naziranja smo mi točno zabeležili. Ali naj postrežemo še s točnejšimi imeni?

Prav dobro so znani boji med poslovnim katoličanstvom in krščanskim socializmom, med okorelim pojmovanjem katoliških naukov ter od modernizma prežeto katoliško mladino. Gospoda pri »Slovencu« več sama najbolje, da je tudi na katoliških načelih težko spraviti vse skupaj pod en klub, čeprav tega javno ne priznava, kar tudi nismo in ne bomo pričakovali od nje.

»Slovenec« nam očita, da smo se zatekli h grobi in naivni izmišljotini, s katero hočemo predstaviti katoliško akcijo kot politično s prozornim namenom, opozoriti nanj vlado. Nam ni treba vlade prav nič na to opozarjati, ker smo mnenja, da ima sama dovolj organov za nadziranje vsega javnega življenja v državi. Po svoji novinarski dolžnosti pa ne moremo molčati k pojavom, o katerih gotovo časopisje že več tednov razpravlja in ki se obravnavajo na raznih sestankih. Ti pojavi so za nas tem večjega pomena, ker je svoječasno »Slovenec« sam na široko zagotavljal, da so gotove organizacije povsem neodvisne od cerkvenih oblasti, dočim ima snovanje Katoliške akcije baš namen, spraviti vse organizacije, ki količikar priznavajo katoliška načela, pod komando oficijelnih zastopnikov cerkve. Zakaj naenkrat tolik preobrat?

Zakaj povratek k stari taktiki, ki jo je zavrgel dr. Krek, ko je dosegel, da se je nekdanja katoliško-narodna stranka preobnavala v sedaj razpuščeno SLS z namenom osvoboditi politično udeleževanje od konzervativnih vplivov cerkvenih oblasti, ki pa žal ni bil dosežen, zakaj odreka-

ti se oni miselnosti, ki je prekrstila Katoliško tiskarno v Jugoslovansko tiskarno in Katoliško bukvarno v Jugoslovanske knjižarno ter preimenovala tudi razne druge ustanove?

Ali morda diktirajo to praktični razlogi v sedanjih razmerah ali pa se povračamo k stari miselnosti dr. Mahniča, ki je proglasil za edino pravilno samo katoliško narodnost, absolutno narodnost pa za poganstvo?

In končno, o tem, kar se javno godi, imamo tudi pravico javno razpravljati, ker se tiče koristi našega naroda in vse naše države. Če ima »Slovenec« pravico propagirati misel ustanovitve Katoliške akcije, imamo tudi mi pravico izražati svoje pomisleke in objavljati informacije, ki jih dobivamo iz krogov ljudi katoliškega svetovnega naziranja samih.

»Slovenec« pravi med drugim: »Tudi je prazni larifari, da je katoliška akcija nastala zaradi načrta novega šolskega zakona, ker se snuje že davno, preden se je naš duhovščini o tem načrtu sploh sanjalo in so bila sestavljena in objavljena pravila akcije v zadnjem Škofijskem listu, ki je izšel mesec dni prej, nego se je zvedelo za načrt novega šolskega zakona.« Glede na navedeno bi prav iskreno želeli, ako bi nam »Slovenec« še povedal, kdo je organiziral pobiranje podpisov med slovenskimi občini proti načrtu novega šolskega zakona? Ali je tisoč slovenskim občinam oziroma županom kar preko noči padlo v glavo, da so vsi naenkrat poslali v Beograd spomenico o novem šolskem zakonu? In kdo organizira na Hrvaškem zbiranje takih podpisov?

Kar se tiče papeža, na katerega se sklicuje »Slovenec« in po čegar inicijativi se baje snuje Katoliška akcija v Sloveniji, da bi »aktivno samoudeleževanje laikov pod hierarhičnim vodstvom in pravem smislu splošnega svečenstva razširilo, poglobilo in obogatilo evangeljsko dušebrižniško delovanje za kršč. obnovo sveta.« moramo reči, da je tu pač mišljeno sodelovanje laikov v cerkvenih ustanovah samih za splošno uveljavljanje krščanskih načel v javnem življenju, ne pa neka krinka, kakršna naj bi postala Katoliška akcija v Sloveniji. Ako se »Slovenec« sklicuje na papežovo izjavo, da se »morajo postaviti v stran vse strankarske koristi, kadar gre za versko stvar.« potem moramo tudi vprašati, zakaj niso bile povabljene k osnovanju Katoliške akcije tudi druge organizacije, ki imajo manj stikov z gospodo okoli »Slovenca« kakor organizacije, ki smo jih navedli. To bi bilo tem bolj umestno, ker sam »Slovenec« ob koncu današnjega članka, v katerem odgovarja na naše včerajšnje informacije, izraža upanje, da bo mogel kdaj pozdraviti tudi gospode od »Jutrac« in »Slov. Naroda« kot sotrudnike v — Katoliški akciji.

Zeleli bi pri gospodi okoli »Slovenca« več odkritosti v besedah kakor v dejanjih!

Mislimo, da si je tako kakor mi, tudi ostala slovenska javnost na lasnem o namerah Katoliške akcije v Sloveniji, ki bi rada spravila pod en klub vse tiste nekdanje pristaše bivše SLS, med katerimi se v novih razmerah kažejo čim dalje večja nasprotstva, ker se jim ni treba več bati, da bi jih kdo preganjal in jim uničil življenjsko eksistenco zaradi količikar samostojnega mišljenja.

V ostalem vztrajamo na svoji trditvi, da je porod Katoliške akcije težak, kajti posvetovanja in debate med katoliškimi krogi v Sloveniji o njeni potrebi se v povečani meri nadaljujejo.

Katastrofalni padec cen žitu na budimpeštanski produktni borzi

Cene so nižje, kakor zadnjih 20 let. — Baisse je posledica ponudbe iz Jugoslavije in Češkoslovaške ter povišanja uvozne celine v Italiji

Budimpešta, 25. maja. Na budimpeštanski produktni borzi so tekom včerajšnjega dne strahovito padle cene žitu, kar je povzročilo v borznih krogih pravcato paniko. Cene so namreč tako nizke, kakor niso bile že 20 let. Baje je vzrok temu pojavu velika ponudba iz Jugoslavije, Češkoslovaške in Avstrije, razen tega objava državne statističnega urada v Budimpešti,

da so od lanske zetje preostale še ogromne količine. Neposredno je povzročil nepričakovani padec cen tudi sklep italijanske vlade glede povišanja uvozne celine za žito in mlevske izdelke v Italiji. Včeraj se je tudi izvedelo, da pripravlja sličen sklep francoska vlada. Če bodo cene ostale na sedanjem nivoju, bodo sledili kraki največjih madžarskih žitnih firm.

Človeštvo oropano iluzij in božanstva

Pri pisatelju Slavku Grumu, katerega drama „Dogodek v mestu Gogi“ je bila kot prvo večje slovensko literarno delo v Beogradu nagajana

Skoro paradoksko se glasi: Pri nas skoro nepoznan, prav dobro ga pa poznajo — Čehi. Vse njegove novele so prevedene na češki in slovaški jezik. Mi smo postali pozorni nanj šele pred tedni, ko so časopisi na kratko poročali, da je dobil nagrado ministrstva prosvete za najboljšo dramo. Pred tem smo čitali v časopisih tu pa tam njegovo novelo in pa kratko notico, da je predložil naši drami svojo dramo »Dogodek v mestu Gogi«.

Dr. Slavko Grum

Tudi v takozvanih literarnih krogih Slavka Gruma ne najdemo. To njegovo nenavadno lastnost je dobro označil »Srbski književni glasnik«, ki je o njem poročal, potem ko je bila njegova drama nagajana (sicer bi ne bilo prostora v tej srbski književni reviji za mladega nepoznanega, slovenskega pisatelja), da »ustvarja tiho v ozadiju ljubljanskega literarnega življenja«.

To bi bilo vse, kar vem povedati o Slavku Grumu in drugi o njem tudi ne ve do več, morda še manj. O zunanjih njegovih značilnostih bi se omenilo, da je zamišljen in resen ter stočno miren tudi če nima povese glave kakor na gorenji fotografiji.

Slavko Grum je pisal dramo »Dogodek v mestu Gogi«, ki je prvo večje v Beogradu nagajeno slovensko literarno delo. Kakor znano, je ministrstvo prosvete, kakor običajno, tudi letno razpisalo nagrade za najboljšo domačo opero, roman in dramo.

Opernih del je bilo vpisanih 7, toda žirija ni nobenemu priznala nagrade. Dva romana je nagradila, toda z njimi ni bila popolnoma zadovoljna.

Dramskih del je pa bilo poslanih kar 25, med katerimi jih je prišlo v poštev 6 pri ožji izbiri. Kot najboljši drami sta bili priznani »Dogodek v mestu Gogi« dr. Slavka Gruma in »Brez ljubavi« Velmaria Jančkovića.

Nepoznani tiho v ozadiju ustvarjajoči mladi slovenski pisatelj Slavko Grum je torej spisal prvo v Beogradu nagajeno večje slovensko literarno delo.

Nagajenega tekmovalca so se udeležili razen Gruma še drugi slovenski književniki. Takli, ki so znani in že slavni, toda na veliko začudenje vseh je bilo nagajeno delo enega najmlajših slovenskih umetnikov.

Sam Slavko Grum se je šudil.

— Dramo sem imel ravno pripravljeno in poslal sem jo v Beograd, mi je rekel. Stane me samo 16 Din, sem si mislil. Slišal sem, da je bila zato nagajana, ker je pisana v latinici in slovenski in je v Beogradu ni nihče prebral. Sicer je to možno, toda rokopi so mi vrnili z opombo s srbskimi prestavami v cirilici, kar priča, da je nekdo dramo najbrže le prebral.

Pišem, ker moram pisati

Pred letom dni je Grum v »Narodovi« anketi napisal, da smo vsi »zaznamovanca«. Da je tudi umetnik »zaznamovanec«; tedaj večina ni razumela, kaj je hotel umetnik s tem reči.

— Pišem, ker pisati moram, so bile Grumove prve besede v najinim razgovoru. Nerodno je vprašati umetnika, zakaj mora pisati. Kakor bi čuli moje nezrečeno vprašanje, je nadaljeval:

— Po poklicu sem zdravnik in se mnogo pečam s psihijatrijo in psihoanalizo. Veliko sem tudi premišljeval, zakaj rojen umetnik ne more zatajiti svojega bistva. Vsak se izživlja po svoje. Ko se človekova zavestna dejavnost stopnjuje do neznosnosti, skuša človek pobegniti v podzavest, kar se more zgoditi na razne načine.

Umetnik mi takoj nariše na papir krog, ki predstavlja sfero zavestnosti, nato še drugi večji koncentrični krog, ki predstavlja sfero podzavesti.

— Glejte, pot iz neznosne zavestnosti v podzavest je lahko.

spanje

Človek, ki mu postane zaradi kakršnihkoli dogodkov nesreč, razočaranj itd. življenje neznošno skuša na vse to pozabiti v spanju in sanjah. Zaleze se v nič. Nevrotiki mnogo spe. V sanjah se mu izpolnijo želje in hrepenenja. To je torej en način bega iz neznošne zavestnosti v nezavestnost in podzavest. Druga možnost bega iz zavestnosti je

bdeče sanjarenje

Človek bo sedel, se zagledal v nič in z odprtimi očmi bdeč sanjal. S prividi, iluzijami korigira neznošno realnost okoli sebe.

Nadalje se človek lahko zateče na otok umetnosti

To je otok sanj, katerih je zmožen seveda samo tisti, ki ima zato primerno duševno konstitucijo. Biti mora skratka umetnik. Človek s takimi dispozicijami reagira na neosrečujoče življenje okrog sebe na ta način, da utelešuje potem svoje lepše sanje v besedi, mavcu itd.

Religija

Je tudi sistem sanj, v katerega se zatečejo zemljani, kjer dobe tolažbo in ki jim naredi življenje znosno.

Človek pa more tudi svojo zavest omamiti in si na ta način narediti življenje znosno. V ta namen rabi človeštvo

živčna dražila

kakor alkohol, nikotin, morfin, kokain, opij itd. Pri nas pijemo še vino, znanj je pa svet že ves zastrupljen z opasnejšimi mamili. Kdor pozna modernega, na sanjah osirotelega človeka, se mora prav za prav čuditi, da ni še več morfinitov in kokainitov. Ta generacija še ne prenese mamil, kakor je kokain, prihodnje generacije bodo pa verjetno posedovale kako mamilo, po katerem jim ne bo treba končevati v blaznici.

Končno človek pobega tudi v

bolezen

Živčno degeneriran človek pobega iz stare neznošne zavestnosti v — nervozo.

To je armada današnjih nevrotikov. Histerični napadi niso nič drugega, nego bez živčno degeneriran. Človeka v sfero podzavestnosti, kjer se nevrotik razbremeni vsega neznošnega in kjer se uresniči njegove želje. Freud gre celo tako daleč, da trdi, da je vsak histerični napad histeričiran spolni akt.

Najradikalnejši beg v nezavest, v nič, je pa seveda

samomor

Človek s posebno, kakor se zdi že abnormno dispozicijo, ki ne more prespati neznošnosti svoje zavesti in je tudi ne more premagati v religiji ali umetnosti, ali nevrozi, temveč izvrši samomor. Zdrav človek premaga take trenutke na ta ali oni način in ne gre v smrt.

Človeštvo so oropali iluzij

O samomoru se piše malo, čeprav je to najbolj pereča vprašanje modernega človeka. Če izvzamemo Masarykovo študijo o samomoru imamo v njem malone samo statistike, ki dokazujejo, da je samomorilec vedno več.

Kopernik, Darwin in Freud

Čas je tudi ugoden za samomore, kajti človeštvo so oropali iluzij. Opravičeno je rekel Freud: Doslej je človeštvo preživelo dve najbolj sirovi žalitvi in sicer Kopernikov heliocentrični sistem, ki je ponižal človekov planet na mali drobec vesolja, da je njegova zemlja atomček v vesoljstvu in ne morda glava stvarstva in pa Darwinova teorija, ki pravi, da človek ni kako posebno bitje, temveč vrsta, kakor so druge živalske vrste, ki se je razvila iz nižjega bitja. Tretja žalitev prihaja s psihoanalizo, ki dokazuje, da je človek samo igračka svoje podzavesti in nikakor ne svobodno bitje.

In res mora človek imeti v sebi precej sile, da »prenese« Freuda, ki nas je s svojo psihoanalizo oropal pač še poslednjih iluzij. Sedaj vidite, zakaj umetnik reagira tako na svoje okolje, zakaj se »mora« pisati. Doslej tudi nisem imel nobene materielne koristi od svojega pisanja, pač pa mnogo neprivik in škode.

»Dogodek v mestu Gogi«

Napisal sem pred nagajeno dramo še dve, s katerima tudi nisem nikamor šil, ker sta bili slabi. Pri meni je težko, ker nimam dispozicije za daljše obdržanje nastojenja, kakor je potrebno za pisanje obsežnejših del. Zato najraje pišem krajše novele, ki nastajajo ob ugodnem razpoloženju prečute noči. Svoje novele sem zbral v knjigo, ki jo bo menda izdala Tiskovna zadruga. Za dramo mi pa ponuja založbo Slovenska matica.

Drama »Dogodek v mestu Gogi« sem zgradil kakor mozaik iz posameznih slik. Napisal sem jo v 3 tednih, popravljal sem jo pa nad pol leta.

Današnji človek nima svojega teatra

Ko sem študiral in opazoval današnji teater in teaterska dela, sem prišel do zaključka, da današnji človek nima svojega teatra. Pravijo, da je moderni človek danes plitek in manj vreden, kar pa ni res.

Pisatelji ne razumevajo svojega časa. Jazz, razvoj filmske industrije in zamorski plesi niso morda pogreške okusa današnjega človeka, temveč nujen pojav sodobnosti. Ni čuda, če si na pr. Američan po težkem, napornem dnevnem delu želi film s srečnim koncem, v katerem vidi izpolnitev svojih želj in nad.

Moderni dramatik bi moral vpoštevati današnjega človeka, kakršen je. S tem ni rečeno, da naj ustvarja dela brez umetniške vrednosti. Nasprotno, ravno umetniške kvalitete njegovemu delu ne sme manjkati. Današnji človek je tudi že toliko kultiviran, da se za vse zanima. Zato bi bilo paradokso, da bi ne šel v teater, ki bi ga zanimal. Odersko delo mora zato danes biti zanimivo in umetniško vredno in kar je glavno, postati mora zopet

očiščenje

kopel, v kateri se človek skopje. Drama brez tega očiščenja, katarge je slaba, kar sledi že iz njenega razvoja iz verakih obre-

dov (religijski plesi primitivistov, srednjeveški pasijoni!)

Danes pisati dobro dramo je res težko, ker

nimamo božanstva

ker smo izgubili boga, ki je v starih dramah razreševal življenske konflikte in bil nekaj odrešujočih princip, ki je poplaševal dobro in slo kaznoval in se je drama tako lepo izšla ter zadovoljila in odrešila ter očistila tudi gledalca.

Moderna drama končujejo s neresenimi konflikti, puste gledalca z dvomom in trpljenjem v srcu, ga ne odrešijo.

Zato je Maeterlinck napisal, da je nemogoče ustvariti dramo, odkar smo izgubili boga. On smatra samo dve sodobni drami za dobri in to Ibsenove »Strahovec« in Tolstega »Moč teme«, kjer sta umetnika namodelila izgubljeni odrešujoči princip boga z naravnimi zakoni, s fizikalno formulo: dednost, milje itd.

V moji drami je odrešujoči princip

nadomestitev božanstva s psihoanalitičnim sproščanjem

Ljudi sem prikazal kot lutke podzavestnih sil, katerih se rešijo z izživljanjem, kakor se

Jugoslavija tolče Francijo - 3:1 (2:0)

Očividec o zanimivi nogometni tekmi med Jugoslavijo in Francijo, kateri je prisostvovalo okoli 15.000 gledalcev

Paris, dne 19. maja 1929.

Pred približno 15.000 gledalci se je odigrala danes na igrišču v Stade de Colombes mednarodna nogometna tekma. Jugoslavija, Francija, ki je rezultat 3:1 je vsestransko izenačila. Sicer je res, da je bil francoski tim na istem terenu in v isti sestavi premagal po Angležih (4:1), toda pomisliti je treba, da je bilo zadnje možno dolgo nedoseženo in je to pot le večji del sreča, vigranost, ter že privojsena mimnost, če ne naravnost flegmatičnost odločila v prid Angležke.

Današnji moštvi sta si bili enakovredni. Pač so Francozi nemahokrat briljirali pri lovanju ter oddajali žoge z glavo (Jugoslavlani so mnogo preveč in to v lastno škodo vodili in se podrejal visoki igri), ter mnogokrat, posebno po Desvases (d. krilo) in po njihovem najboljšem igralcu Nicolausu (center) resno ogrožali Mihičeve vrata. Razantne strele Nicolasa, kakor človeka vrata. Razantne strele istih 8:4 za Francijo, ki so bili streljani z neverjetno preciznostjo, kar se o jugoslovanskih žal ne more trdit. Je polovili »Kranjce« v bravuro in sigurnost! Francoska kritika ga imenuje (Mihič) najboljšega igralca na polju in ga primerja s Pianikom in Zamoro. Zmago je odločila večja ambicija naših, predvsem pa krasna igra »Fora« Horvat, Mihič, Marjanovič, ki je večkrat naravnost ekshibitorno preigrala nasprotnika. Mihič je imel posebno srečen dan in bil »klasa« zase. Vse ugodne prilike za streljanje in gol so se izkoristile in tako tudi rezultat ni izostal. Pač pa so Jugoslavlani, posebno levo krilo, napravili preveč nepotrebnih offsidov ter s tem večkrat zadržali lasten predor. Od jugoslovanske obrane se je odlikoval, kakor tudi pri podpiranju napada, neustrašivi Kolnaga (centerhalf) ter levi branilec in levi half (Belesin in Kunst). Igra je bila fair, sodnik Rouff, Švicar, dober.

Potek igre: Točno ob treh popoldne so se pojavili na igrišču jugoslovanski igralci (same atletske postavbe, kot navaja francosko poročilo), v modrih majkah in belih hlačkah. Na glavnem drugu se vide jugoslovanske zastave (komerske zastave srbske), vojaška godba zaigra Bože Pravde. Takoj nato francosko moštvo, rdeče majke, bele hlače in običajna marševska. Moštvi sta nastopili v sestavi kot napovedano. Jugoslavlani imajo prednost in igralo z vetrom. Nervozna in nesigurnost med jugoslovanskimi igralci. Skoraj izgleda, da bodo premagani od Francozov. Že v tretji minuti izsilijo Francozi kornar, ki ga pa Cheuva pošlje z glavo v avt. Ponovni napadi Francozov. Giller blesira. Jugoslavlani igralo samo z desetimi ljudmi. Po devetih minutah se Giller zopet pojavi, toda pade takoj skupal. Francoski kapitan predlaga in dovoli nadomestilo. Stoji v levo krilo Pavlič. V deseti minuti kritična situacija pred jugoslovanskim golom radi netočnejšega oddajanja levega beka. Jugoslavlani prehajajo v napad. prvi kornar za Jugoslavlane, slab odstrel. Jugoslavlani pridobivajo na terenu in igralo samo zavestneje. Kazenski strel na eni in drugi strani. V štirindvajseti minuti ponoven kornar za Jugoslavlane, ki ga izsilil Pavlič, ki se odlikuje pri napadih s posebno brzino, naravnost nevarno. Pri odstrelu gneča pred golom. Mihič se polasti žoge in zabije s kolenom prvi gol. 1:0 za Jugoslavlane. Drugi gol. Menjačič se napadi. Igra odprta, par kritičnih situacij pred jugoslovanskim golom obrani Belesin, ponovno se izkaže Mihič. V 33. min. Nicolas s tremi soigralci s samo Belesinom pred jugoslovanskimi vrati, pošlje iz desetih metrov žogo v avt. Takoj nato prosti strel proti Francozom. Desno jugoslov. krilo odda Mihiču, ki preigra svoje nasprotnike in neubranljivo pošlje žogo v gol. 2:0 za Jugoslavlane. Francozi hočejo popraviti. Par izmenjavljajih silnih napadov. Delkor v devetindvajseti minuti sam pred golom iz devetih metrov strelja v avt. V štirindvajseti minuti odvzema Mihič skrajno nevarno s tem, da se vrže, žogo Nicolausu. Buren aplavz. Takoj nato prosti strel jugoslovanski in odmor.

Drugi polčas. Takoj po začetku Jugoslavlani v napadu. Iz treh metrov pred golom pošlje desna zveza žogo v avt. V peti minuti kornar na francoski strani, ki ga pa Jugoslavlani ne izrabijo. Radi nepravilnega zadržavanja, ki ga napravi Belesin, prosti strel, ki ostane od Francozov istaklo neizrabljen. Igra postaja mirnejša. Cincanje po sredini. Par prostih strel proti Francozom. Lepe akcije Kolnaga. 14. min. razantne strele jugosl. centra; francoski golman brani. Menjačič se prosti strel. V 17. min. iz franc. prostega strelja, prodor francoski, Mihič famozno brani v kornar. Mihič se ponovno izkaže. V 18. min. jugoslovanski napad. Mihič strelja neubranljivo — žal v stebel gola. V 19. min. dolg pas levemu krilu, fr. Gallay, ki precizno centrirna desni zvezi Cheuva. Isti točilo neubranljivo iz šestih metrov v gol. 3:1 za Jugoslavlane. Francozi napno vse sile. Izgleda, da bodo izenačili. Jugoslavlani (taktično popolnoma prevlado) se strmejo v obrambo, in

nevrotik ozdravi z izpovedjo zdravnika in se potolaži in uteši grešnik pri izpovedi v cerkvi.

— Kakšna je tema drame?

— Tema je prav za prav postranska v drami. Glavno je, da je zanimiva. Del drame sem si celo izposodil iz neke Zolajeve novele. Tema drame je

frigiditeta žene

Neka ženska je postala frigidna zaradi dogodka v zgodnji mladosti. Nekaj moških jo je kot dekle spolno zlorabil. Posledica je bila, da se je tej ženi pozneje moški gnusil. Gre v svet in se vrne zopet v domači kraj, kjer jo začne nadlegovati moški, ki je nad njo izvršil zločin. Žena ubije tega moškega in se tako zavestno opravi in reši.

Inscenacija je, kakor pravijo, težka, vendar je izvedljiva tudi na našem odru. Predstavlja del starega mesta. Vidi se v sobe, kjer igrajo osebe, kakor blaznik v kleti z lutko, ki mu je ljubica, grbavec, ki venomer recitira, ker bi bil rad igralec itd.

Rus Tajrov je na Dunaju prvi vprizoril stare drame s tako moderno scenerijo. Tajrov ima torej sceno, ki bi odgovarjala moderni drami, pa nima take drame, jaz imam pa tekst brez režiserja.

Moj doslej najzanimivejši razgovor s slovenskim pisateljem je bil končan. Vtaknil sem svoje zapiske in listek z Goumovimi »čarobnimi krogic« v žep, se poslovil in odhiti, ker je bila ura že pozna, iz sfere ne neznošnega pač pa utrudljivega dnevnega novinarskega dela v sfero sladkega spanja.

— z.

ski oblasti, ukradla iz zaklenjenega stanovanja Marije Bregant v Teznu 350 Din gotovine, 1 pleteno volneno ruto in 2 klobase. S seboj je vzela tudi svoja dva nezakonska otroka v starosti 1½ do 7 let.

Iz kaznilnice v Lepoglavu je pobegnil neki Josip Cernovac iz Pristave v Krapinskem erezu. Ko so ga prijeli, so našli pri njem zlato uro z zlato verižico v vrednosti okoli 4000 do 5000 Din.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Sobota, dne 25. maja 1929. Katoličani: Urban. Pravoslavni 12. maja 1929. Nosimir.

Jutri: Nedelja, 26. maja 1929; katoličani: Sv. Trojica; pravoslavni, 13. maja 1929, Filip Neri.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Opera: Zaprt. Drama: Dobri vojak Švejk, ljudska predstava.

Kino Matica: Asfalt. Kino Ideal: Moje življenje za tvoje.

PRIREDITVE V NEDELJO.

Opera: Zaprt. Drama: Theodor et Comp. Ljudska predstava.

Kino Matica: Asfalt. Kino Ideal: Moje življenje za tvoje.

Otvoritev kopališča SK Ilirije ob 10. uri. Popoldne nogometni turnir Primorja, Ilirije. Hermes in Slovana na sportnem prostoru SK Ilirije. Ob 14.15 prvenstvena hazena tekma Mura — Ilirija.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes in jutri: Leustek, Resljeva cesta, Bohinec, Rimska cesta.

—————

Slovenci!

Dne 9. junija vsi v Guštanj na proslavo desetletnice osvobođenja Mežiške doline in smrti Malgaja, da tam v čim večjem številu manifestiramo jugoslovansko ter da povemo neprijateljem, da čujemo na braniku z velikanskimi — žrtvami priborjene Koroske.

—————

Velika narodna veselica v Celju

Podružnica »Jugoslovanske Matice« in »Soček« priredita 9. junija v Celju veliko narodno slavnost. To slavnost, ki ima v prvi vrsti namen vzbuditi in utrditi narodni čut in domovinsko ljubezen našega naroda, bo prireditve, b kateri lahko prihitri vsakdo, kdor se zaveda, da pripada troimenemu jugoslovanskemu narodu, ki hoče biti na svoji zemlji svoj gospod. Ob tej priliki se seanejo tudi primorski Slovenci in Hrvatji, ki žive v naši državi. Prireditve bo imela vseskozi narodno obilje. Vspored, ki je vprav raznovrsten in eminentno v narodno tradicijo zavil, bo zelo obsežen. V jutranjih urah sprejemno naše mile goste iz vse Slovenije z godbo in govori. Potem bo povorka po mestu z godbo na čelu. Po končanem obhodu se bo vršilo ogledovanje celjskih znamenitosti in sicer v dveh skupinah: ena pojda na slavnoznani grad Celjskih grofov, druga si ogleda mesto in njegove zgodovinske znamenitosti.

Popoldne bo veselica na Glaziji kjer nastopijo skupno naša društva z dvema pesmicama: »Buči morje Adrijskoc« in »Slovenec, Srb, Hrvat«, razven tega tudi razni zbori posamezno z umetniimi in narodnimi skladbami. Tam boš slišal govore, godbo, deklamacijo, igro enodejanko, tudi zavrtik se na podu (plesišču), če se ti bo zahotelo. Stopiš k vedeževalki, ki ti pove srečo, videl boš menežarijo, kakor še nikjer drugod, pa tudi še marsikaj drugega, kar pa za sedaj previdno zamolčim. Ves spored se vrši v prijateljskem razpoloženju, kar je najbolj vabljivo in privlačno.

Vesela obletnica

Rudolf M., zasebni uradnik iz Ljubljane, je v terek proslavil veselo obletnico. Po dveh letih, točno na dan obletnice, je namreč zopet dobil nazaj svoje kolo, ki mu ga je bil drzen zlikovec pred dvema letoma odpeljal.

Rudolf je v terek popoldne kolovratil po mestu, postaval je pred izložbami, ogledoval to in ono in preganjal dolčas. Zaneslo ga je tudi na Dunajsko cesto, kjer se je ustavil pred trgovino Schneider & Verovšek. Nekaj časa je ogledoval izložbo, nena doma je pa opazil pred izložbo naslonjeno na zid lično kolo. Stopil je bliže in zazdelo se mu je, da je kolo precej podobno njegovemu kolesu, ki mu je bilo pred dvema letoma ukradeno. Sicer je imelo njegovo kolo dirkalno balanço, ker je bilo dirkalno, dočim je bila balanca na kolesu pred izložbo običajna. Rudolf si je kolo temeljito ogledal in opazil, da nima številke.

»Hm, nekaj ni v redu!« je pomislil in sklenil je počakati na lastnika. Ta se je kmalu pojavil. Bil je neki 22-letni mladnik, ki je bil obklesan. Hotel je skočiti na kolo, ko ga je Rudolf nenadoma pobaral: »He, kje pa imate številko?«

Fant se je zdržnil in odgovoril: »Nimam je. Kolo sem kupil šele pred tremi tedni v Kamniku.«

»Ze dobro,« je menil Rudolf, »ampak greva najprej k stražniku. Bomo videli, če je to res.« Fant se je udal in je odšel z Rudolфом k stražniku pred »Evropo«, ta pa ju je napotil na policijo. Na policiji so ugotovili, da je kolo res Rudolfova last. Fant, ki je trdil, da ga je kupil v Kamniku od nekega mehanika, je ostal zaenkrat na ooliciji, da se ugotovi, če je kolo res kupil ali če ga ni ukradel sam.

Rudolf pa zdaj zopet »jaše svojega konja«, od katerega se je moral pred dvema letoma neprostovoljno ločiti.

KDOR OGLASUJE, TA NAPREDUJE!

Iz policijske kronike

Ljubljana, 23. maja.

Dne 22. t. m. okrog 8. zjutraj je šel Ivan Marinc, dijak I. državne gimnazije iz Marjanišča v šolo I. državne gimnazije s sošolcem Leonom Perkovecem, ki mu je pred glavno pošto dejal, da gre k Bonasu kupit zvezek. Od takrat ga Perkovec ni več videl in ga tudi ni bilo v šolo. Ker Marinc tudi zvečer še ni bilo v Marjanišče, je profesor I. državne gimnazije g. Vrečar brzojavno obvestil njegovega očeta Andreja, lesnega trgovca v Selnici ob Dravi, da mu je sin pobegnil iz zavoda.

Ivan Marinc je 12 let star, dobro razvit, okroglega bolj bledega obraza, malih ust, plavih kratkih las. Oblečen je bil v nekoliko ponošeno sivo obleko z belimi progami, plavkasto srajco, črne čevlje na zadrgo in sivo nizko kapo. S seboj je imel aktovko s šolskimi knjigami. Vse doseganje poizvedbe za Marincem so ostale brez uspeha. Stanujoč na Starem trgu 28, je naznanil, da ga je neki P. ob 8. zvečer na Sv. Petra cesti brez povoda napadel, sunil z roko z vso silo v prsa in ga lahko telesno poškodoval.

Mihi Lénarčiču, posestniku v Mali vasi, je bilo večeraj ob 10. popoldne ukradeno s Figovčevega dvorišča na Dunajski cesti kolo, vredno 1600 Din. Kolo je znamke Puch, črno pleskano, ravne balance, ki ji manjka levi ročaj ter brez blatnikov.

Ivan Rogale, roj. 1919. v Rajšeljah pri Kočevju, je 20. t. m. ob 8. popoldne pobegnil iz pobiljevalnice v Ljubljani.

Dne 20. t. m. popoldne je bilo pred Skofijo št. 7 ukradeno neko pismo, katero je pismonoša v odsotnosti stranke zataknil z vizio na vrata stanovanja. V pismu je bil bankovec za 20 nemških mark, katerega je storilec odnesel, pismo pa raztrgal. Škoda znaša 266 Din.

Policija je prejela obvestilo, da je Ivan Ovrčar roj. 1901. v Slivnici v maribor-

Dečji in materinski dom kraljice Marije

Ogromno delo, ki ga vrši tako brezhibno, da lahko služi za zgled razkošnim in velikim inozemskim zavodom

Ljubljana, 25. maja.

Dečji in materinski dom kraljice Marije ni najdenišnica, kakor mislijo premnogi Ljubljančani. Pod svoj krov sprejema one doječe matere z dečji, katerih zdravje ali eksistenca je ogrožena, nadalje dojenčke brez mater, ki so zapuščeni, zavrnjeni ali pa spričo materinih socialnih razmer zdravstveno ogroženi ter končno umetno hranjene dojenčke, ki trpe na motivih prehrane in se ne morejo uspešno lečiti v poliklinikah. Iz običajnega vsakoletnega poročila zavoda posnemamo naslednje zanimive podatke:

V zavodu je ustanovljen poseben oddelek za socialno zaščito mater in dece, ker se je delokrog zavoda razširil. Stopili smo v ožji stik z mestnim magistratom, generalnim varuštvo in okrožnim uradom za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Deloma že sodelujemo s temi ustanovami - popolno sodelovanje se nam obeta v prihodnjem letu. Ustanovljen je tudi poseben oddelek za propagando in statistiko.

Ljudstvo, uradi - javni in privatni - sami zahtevajo naš propagandni oddelek v razna mesta in kraje. V zavodu se je otvoril opazovalni oddelek za otroke, ki pridejo o priliki sprejema najprej v to sobico, nakar se jih porazdeli na posamezne druge oddelke po potrebi. S tem smo dosegli, da je možnost infekcije znižana na minimum.

Mlečna kuhinja je popolnoma preurejena. Dobila je druge prostore, ki niso v nobenem stiku z ostalimi prostori zavoda. Dalje ima mlečna kuhinja svojo pomivalnico, kar olajšuje obrat kuhinje in nudi večjo snago.

Reorganizirana je šola za sestre in unificiran načrt z drugimi šolami v državi.

Pripravljen je načrt, da se v prihodnjem letu odpre tečaj za privatne negovalke, ki bodo propagandno sredstvo za socialno in zdravstveno zaščito otrok ter pomoč ljudstvu v privatni negi.

tipno ponavlja. Kljub zgodnjemu začetku zime je letos bilo malo obolelih za rahitis.

Število tuberkuloznih se letos giblje približno v istih mejah. Tako je bilo pri dojenčkih 0,66% tuberkuloznih (6 sprejemov), pri mali deci 2,70% (od 47 sprejemov), pri šolski deci 6,33% (od 56 sprejemov).

Izredno malo je sifilitičnih otrok. Dojenčkov, obolelih za sifilis, je bilo 0,33%, predšolskih otrok 0,47%, šolskih otrok 0,45%.

Vsak dopoldan in popoldan dojenčki telovadijo. To vam je veselje!

Gonorije je bolj opažati. Dojenčkov je 0,11%, predšolskih otrok 0%, šolskih otrok 0,11%.

Letos smo s pomočjo Kola jugoslov. sester poslali nekaj otrok v ferijalne kolonije na Omišali. Tuberkuloznih otrok radi pomanjkanja denarnih sredstev nismo nikamor mogli poslati.

Posvetovalnica za matere

Posvetovalnica: Obiski v posvetovalnici za matere naraščajo dnevno ter so tako številni, da namerava zavod v prihodnjem letu dati še dva popoldnevna na razpolago za posvetovalne ure. Obiskov je bilo 2779; od teh je bilo 507 novih ambulatorijskih sprejemov in 2272 ponovnih. Največ otrok, prinešenih v

obrtne šole, šole za vrtnarice, učiteljske itd. in mora strokovno osebje dobro paziti in uporabljati najstrožja preventivna sredstva, da ne pride do hišne infekcije, katere v našem domu ni bilo. Razen tega je zavod na ogled raznim tuzemskim in inozemskim korporacijam in društvom kot vzgled materinskega dela in obrata ter je tekom leta neštevilno obiskan.

Manjka nam tudi popolnoma odprtih prostorov za solčenje in bivanje otrok pod vedrim nebom; dalje nam

primanjkuje prostorov za jetične in sifilitične otroke.

Navzlic vsemu temu vrši težko nalogo brezhibno, tako da je lahko za vzgled razkošnim in velikim inozemskim zavodom.

Dečja selska kolonija v Lukovici: Kot pododdelek dečjega in materinskega doma kraljice Marije je v rokah kuratorija, ki upravlja kolonijo, financiran po društvu. Dečji in materinski dom kraljice Marije v Ljubljani. Letos smo poslali v to kolonijo 35 otrok v starosti do 3 let. Otroci so pod neposrednim nadzorstvom zdravnikov držav. dispanzerja v Lukovici in zaščitne sestre istega dispanzerja. Otroci so namrečeni pri najboljših rodbinah glede na snago in inteligenco in premoženjsko stanje rejnic. Otroci v tej koloniji izvrstno uspevajo.

Dečja kolonija Ljubljana - okolica je tudi pododdelek Dečjega in materinskega doma kraljice Marije. Nahaja se pod neposrednim nadzorstvom zavoda, ki vrši zdravniške preglede otrok in je pod nadzorstvom zavodskih zaščitnih sester.

Ta kolonija šteje 22 rejencev. Kolonija Ljubljana - okolica ni vezana. Sprejem in izstop iz kolonije se vrši po medsebojni pogodbi med rejnico in dotičnim, ki oddaja otroka v kolonijo. Doslej so se v eno in drugo kolonijo sprejemali otroci le do tretjega leta. V bodoče se jih namerava sprejemati do 6. leta.

Oddelek za socialno in porodno zaščito

Nešteto intervencij pri generalnem varuštvi, pri varstvenih sodiščih, javnih in privatnih uradih in privatnikih je letos izvršil ta oddelek. Namestitvev otrok v kolonijah, v rodbinah in drugih zavodih spada v kompetenco tega oddelka.

Šola materinstva s pododdelki

Strokovna šola za zaščitne sestre. Letos smo sprejeli v dveletno šolo 21 gojenk. Od teh je bilo sprejetih na drž. stroške 7, na polovico držav. stroškov 6, na oblastne stroške 4 in na lastne stroške 4. Predčasno jih je izstopilo 6 radi bolezni.

Od časa do časa se solnčijo na odprtem oknu

Letos je šola prvič stopila v stik z raznimi uradi in samoupravnimi oblastmi, tako da je ljubljanska oblast poslala 4 gojenke v našo šolo na svoje stroške. Tudi je prvič, da je v našo šolo poslala družba usmiljenih sester svoje gojenke.

Na predlog vodstva se je letos pričelo z uniformiranjem diplomiranih sester v civilni drži. Letos smo tudi reformirali šolo in vpeljali pouk, unificirali za vse šole v državi, tako da je absolventka naše šole izobražena v vseh panogah preventivne in kurativne zaštite in nege, kar bo brez dvoma pomagalo razvoju zaštite v splošnem, ne pa samo otroške.

Gospodinjstvo in kuharstvo. Poleg teoretičnega in praktičnega pouka, ki ga nudi ta oddelek gojenkam naše šole iz gospodinjstva in kuharstva, služi tudi pouku ljudstva in raznih šol. Pri-

pravlja cenejšo in radikalnejšo hrano za zavodovo osebje. Letos nismo imeli nobenega resnega slučaja obolenja prebavil, kakor se je to včasih pripetilo, ko nismo imeli svoje lastne kuhinje.

Na oddelku za gospodinjstvo se vršijo tudi ferijalni tečaji učiteljc, ki jih organizira oblastni odbor pomladka Rdečega križa v Ljubljani s tukajšnjim zavodom.

Razstave. Zavod se je s svojo stalno razstavo udeležil tudi velesejske in pokrajinske razstave za Slovenijo z novim poučnim materialom in tako nudil občinstvu priliko, da se pouči o otroški negi in higijeni. Kakšen pomen je imela stalna razstava, vidimo iz tega, da prihajajo dnevno ljudje po razne vzorce perila in po vzorce drugih potrebščin za nego in higijensko življenje otroka

Zaščitna sestra se pelje v posete

Proizvajanje nazornega materiala za propagando in pouk o dečji negi in higijeni. Nepretržno se izdeluje nov učni material za šolo, za potujočo razstavo, za stalno razstavo. Izdeluje tudi ljudem vzorce, katerih ni mogoče drugače nabaviti.

Tečaji ter razna predavanja

Tečaj za gojenke babiške šole v Ljubljani, ki sestoji iz teoretičnega in praktičnega pouka za otroško zdravstvo, nego in higijeno. Babice so morale same na oddelku lastnorodno izvrševati vse posle, ki se tičejo dečje nege, higijene in prehrane. To je edin način, da se babice izobražijo.

Tečaj za gojenke gospodinske šole »Mladika« se je vršil teoretično in praktično, tako da je vsaka gojenka poleg teoretičnega pouka bila porazdeljena na praktično delo, kjer si je pridobila vsaj najpotrebnejše temelje, ki jih potrebuje mati pri negovanju otrok.

Tečaj za vrtnarice. V 6 tednih teoretičnega in praktičnega pouka so si vrtnarice pridobile prav lepo najnujnejše znanje, ki ga potrebujejo v otroških vrtcih in sploh v otroški vzgoji, negi in higijeni.

Ferijalni tečaj za učiteljice. Po načrtu, ki sem ga izdelal za lanski ferijalni tečaj, so učiteljice letos posvetile največ časa praksi iz otroške nege in higijene ter gospodinjstva v času od 4. julija do 4. avgusta.

Razen teh tečajev je zavod priredil 34 raznih zdravniških predavanj izven teh tečajev.

Potujoči tečaj s potujočo razstavo o higijeni in negi dojenčkov in male dece. Zavod je letos izvršil 16 potujočih tečajev na deželi v zvezi z raznimi kmetijsko - gospodinjstvi tečaji, ki jih prirejajo oblastni odbori ali pa oddelek za kmetijstvo pri velikem županu ljubljanske oblasti v Ljubljani. Vsak tečaj je bil odprt in zaključen z zdravniškim predavanjem. Sestra je po načrtu vršila tečaje, ki so trajali do 14 dni posamezno. Sestra je specialno izobražena ter je v tečajih učiteljica ljudstva pod nadzorstvom in vodstvom predstojnika zavoda.

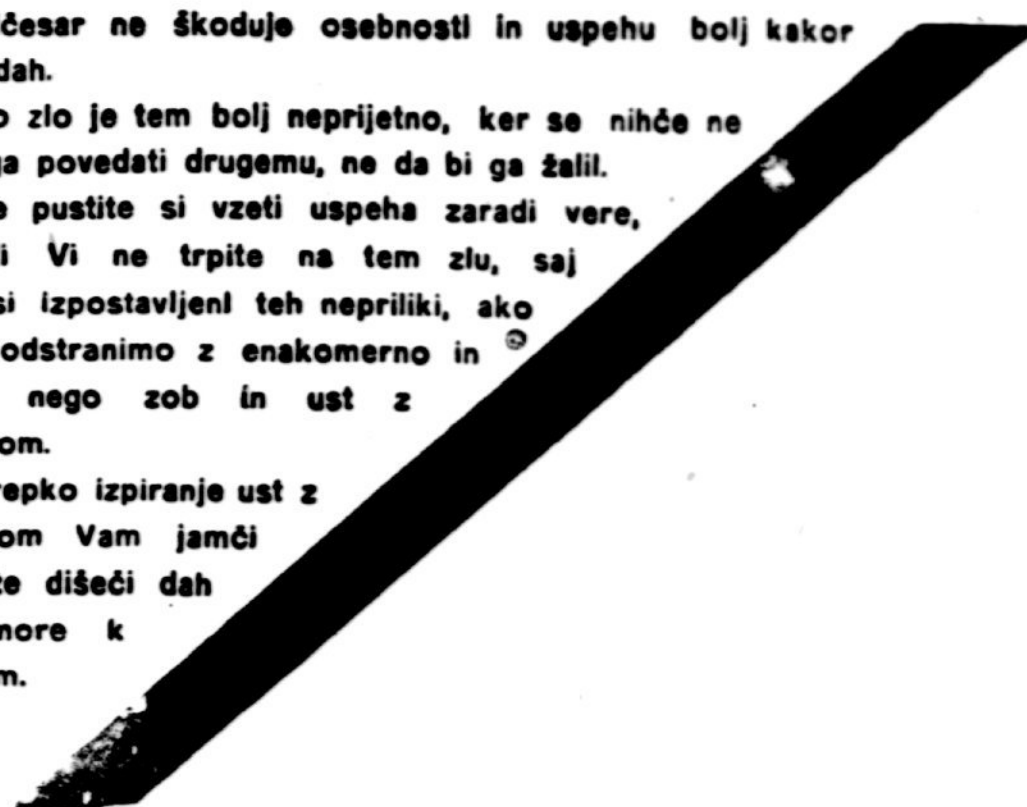
Zenstvo, ki se je udeležilo tečaja, si je pridobilo prav lepo znanje iz otroške nege in higijene.

Ničesar ne škoduje osebnosti in uspehu bolj kakor nečist dah.

To zlo je tem bolj neprijetno, ker se nihče ne upa tega povedati drugemu, ne da bi ga žalil.

Ne pustite si vzeti uspeha zaradi vere, da tudi Vi ne trpite na tem zlu, saj smo vsi izpostavljeni teh neprivlačnosti, ako je ne odstranimo z enakomerno in skrbno nego zob in ust z ODOL-om.

Krepko izpiranje ust z ODOL-om Vam jamči za sveže dišeči dah in pomore k uspehom.

Oblasti, občine in župni uradi prosijo za tečaj, kar dokazuje, kakšno zaganje in spoštovanje si je pridobila ta panoga zavodovega dela. Vendar je težko zadostiti vsem prošnjam, ker nam primanjkuje sredstev za intenzivno propagando, drugič pa primanjkuje personala v zavodu in potujoča učiteljica - sestra mora opravljati delo v zavodu.

Na teh tečajih se je vršilo 34 zdravniških predavanj.

Organizatorično delo izven zavoda

Zavodu je afiliran državni dečji dispanzer v Mariboru, ki je pod neposrednim nadzorstvom zavoda radi strokovnega sodelovanja. Mariborski dečji dispanzer posluje kot: poliklinika za otroške siromašnih staršev vsak dan v dopoldanskih urah; posvetovalnica za matere dojenčkov in otrok predšolske dobe do 6. leta.

Dispanzer se je prav dobro uveljavil v Mariboru. Prihodnje leto nameravamo, če bo na razpolago dovolj sredstev, otvoriti mlečno kuhinjo, ki bo oddajala mleko otrokom.

Kamnik lepo napreduje

Kdor zasleduje življenje in pokrete v Kamniku - časopisi poročajo večkrat o njih - mora priznati, da preživlja ali bolje se bliža Kamnik in kamniški okraj novi dobi. Kaj vse bo prinesla in podala cesta v Kamniško Bistrico, kjer je bil otvorjen 5. t. m. nov planinski dom, kaj bo nudila nameravana žična vzpenjača na Veliko planino, to je za vsakega mislečega človeka na dlani. V zvezi s tem gospodarskim in turističnim razmahom v Kamniških - Savinjskih Alpah je tudi cesta Črna - Podvaljvek - Luče.

Ta projekt se je približal za velik korak uresničenju. V ljubljanski, deloma tudi v mariborski oblasti je s sklepi poklicanih javnih činiteljev pripravljeno, da se more približati z gradnjo te prevažne gorske ceste spomladi l. 1930. Dne 18. t. m. se je vršil obhod trase in treba je sedaj le še, da dasta obe oblastni samoupravi čisto še to poletje trasirati in potem na zimo izgotoviti načrte. Saj je bila pri obhodu, ki so se ga udeležili med drugim oba oblastna komisarja dr. Natlačen, dr. Leskovar, sreski poglavar kamniški dr. Ogrin, mestni župan Kratnar j.d., trasa določena. V gornjegrajskem srezu pa naj krajevni faktorji pohite s sklepi nalik onim iz kamniškega sresa.

Dne 21. t. m. se je vršil ustanovni občni zbor reformirane okrajne blagajne. Udeležilo se ga je izmed 74 članov 70. Pri volitvah v odbor, ki jih je vodil župan Kratnar j.d., trasa določena. V gornjegrajskem srezu pa naj krajevni faktorji pohite s sklepi nalik onim iz kamniškega sresa.

Dne 21. t. m. se je vršil ustanovni občni zbor reformirane okrajne blagajne. Udeležilo se ga je izmed 74 članov 70. Pri volitvah v odbor, ki jih je vodil župan Kratnar j.d., trasa določena. V gornjegrajskem srezu pa naj krajevni faktorji pohite s sklepi nalik onim iz kamniškega sresa.

Rabin je pomembno vzdihnil in si zabeležil datum usodne noči. Čez tri mesece je pa zvedel, da je Samuelova hčerka porodila. Poklical je Samuela in ga vprašal:

— Kako je to mogoče? Po treh mesecih?

Samuel je v zadregi molčal. Naenkrat se je pa nečesa spomnil in vzkliznil:

— Pri nemški tehniki je tudi to mogoče.

Zjutraj, ko se dojenčki zbude, je precej alarma v spalnici

Pripravljen je ves material za otvoreitev dečjega dispanzerja v St. Vidu nad Ljubljano, in sicer z najtesnejšim finančnim in osebnim sodelovanjem občine in zdravstvenega oddelka okrožja v St. Vidu.

Pripravljeni so prostori in sredstva za delovanje drž. dečjega dispanzerja v Trzinu.

Vodstvo zavoda je stopilo v stik s Kolom jugoslovenskih sester v Zagorju v svrhu ustanovitve otroške zdravstvene stanice v Zagorju.

Z okrožnim uradom za zavarovanje delavcev je sklenjen sporazum glede medsebojnega sodelovanja in oddaje mleka iz mlečne kuhinje tukajšnjega zavoda za bolne in revne otroke, ki se zdravijo v polikliniki našega zavoda, oz. ki so pod nadzorstvom zavodove posvetovalnice za matere.

Vodstvo zavoda je na poziv Delavske zbornice v Ljubljani dalo navodila in načrt za organizacijo kuhinje za delavce, ki jo vodi Delavska zbornica.

Organizirana je kuhinja tako, kot smo lansko leto organizirali kuhinjo in gospodinjstvo našega zavoda.

Vodstvo zavoda je organiziralo šolo za bolniške sestre ljubljanskega oblastnega odbora.

Dalje je vodstvo zavoda povabilo, da reorganizira dečje domove ljubljanske oblasti.

Iz vsega tega je razvidno, da zavod radi svojega dela vživlja zaupanje in spoštovanje vseh javnih in privatnih organov ter vsega ljudstva.

Pregled delovanja posameznih oddelkov

Dečja poliklinika: Poseti v naši polikliniki so se zvišali navzlic vsako leto se množecim novimi otroškimi ustanovami. Ambulatorično sprejeto je bilo 8983 otrok.

Obsevanih s kremenčevim svetiljko je bilo 1311 otrok, skupno torej je imela poliklinika 10.294 ambulatorijskih sprejemov. Po starosti je bilo 908 dojenčkov, male dece 1702 in šol. otrok 884.

Dojenčkov je bilo pri prsih hranjenih 367, dvovrstno 143, umetno 398. Največji del dojenčkov je bolehal na boleznih dihal in motivih prehrane, kot se to vsako leto v statistiki stereo-

Dnevne vesti.

— **Proslava desetletnice osvobodjenja Meziške doline in Malgašev smrti.** Minulo je 10 let, od kar so divjali v Meziški dolini med volkshrowskimi tolpmi in Malgaševci ljuti boji za odločitev komu naj ista pripada. Malgaševci so klub maloštevilnosti in brez modernih tehničnih pripomočkov z nadčloveškimi napori branili Meziško dolino pred mnogo močnejšim in z modernimi bojnimi sredstvi opremljenimi volkshrowsci. Še več, zavzeli so celo Celovec. Zopet je po dolgih letih začutila Gospa Sveta dasiravno le za kratke čas — svobodo. Zopet se je zbudil Patovčan. — Ali prišel je plebiscit kateri je za nas Jugoslovane vsled neenotnosti in radi bestialnosti volkshrowskih band žalostno izpadel. Volkshrowsci so z orožjem v rokah prisilili slovenske Korošce, da so glasovali za nemško Avstrijo. Od desetletnici so se odločila narodna kulturna društva v Guštanju, da z veliko narodno manifestacijo obude spomin na osvobodilne boje in spomin na Malgaša, katerega zasluga je, da pripada Meziška dolina Jugoslaviji. Odbor si je nadel tudi nalogo, da uredi na guštanskem pokopališču skupni grob pri branbi Meziške doline padlih herojev. — Slovenci, politite 9. junija 1929. v Guštanju, da tam v čimvečjem številu in v tem impozantnejši demonstraciji manifestiramo za enotnost — Jugoslovenstvo ter, da opozorimo še vedno zaslužene brate, da jih nismo pozabili in da smo na straži, enako, da dokažemo neprijateljstvo, da smo odločeni z velikimi žrtvami pridobiti zemljo braniti do zadnjega.

— **Izplačilo uradnih razlik.** Kakor je obveščena iz Beograda ljubljanska poštna organizacija, se bo izplačala druga polovica razlik državnim uslužbenecem vsaj prve dni prihodnjega meseca. Tako bo država končno poravnala stari svoj dolg in spravila to perečo vprašanje z dnevnega reda.

— **Imenik telefonskih naročnikov v področju ljubljanskega poštnega ravnanstva** je do malega dotiskan in izide prihodnji teden. Z novim imenikom bo telefonskim abonentom tem bolj ustreženo, ker je sedanjí že precej zastarel.

Javna telovadba vseh oddelkov velika ljudska veselica Sokola I. - na Jaboru

v nedeljo 2.VI. Začetek ob 4. pop.

— **Preselitev odvetniške pisarne.** Odvetnik v Kočevju dr. Stefan Rajh se preseli s svojo pisarno v Celje.

— **Iz »Uradnega lista«.** »Uradni list« št. 54 z dne 24. t. m. objavlja zakon, s katerim so odgodene volitve trgovskih, industrijskih in obrtniških zbornic, zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o pridobitvi pravice do osebne pokojnine civilnih držav. uslužbenecem in državnih prometnih naprav, kakor tudi o odpravnini takih uslužbenecem, pogodbeneh uradnikov in dnevničarjev, naredbo notranjega ministra o postopanju pri pridobitvi in izgubi državljanstva kraljevine SHS z opcijo in prošnjo, natečaj za sprejem golčencev v pomorsko zrakoplovno šolo v Divoljah, natečaj za sprejem golčencev v artiljerijsko podčastniško šolo v Mariboru in natečaj za sprejem golčencev v bolničarsko podčastniško šolo v Nišu.

— **Kje se dobe seljske legitimacije.** Legitimacije po 30 Din prodajajo vsi večji denarni zavodi, trgovske korporacije, županstva, prosvetna društva, tujsko - prometne ustanove. Kjer bi legitimacij ne bilo na razpolago, naj se zahtevajo direktno od urada ljubljanskega velesejma. Organizacije in ustanove, katere bi želele prevzeti prodajo legitimacij, se naprošajo, da se obrnejo na urad velesejma.

— **Nalezljive bolezni v ljubljanski in mariborski oblasti.** Od 1. do 7. t. m. je bilo v ljubljanski oblasti 7 slučajev tifuznih bolezni, 63 škrlatinke, 231 ošpic, 16 davec, 43 dnevne kašlje, 7 šena in 1 nalezljivega vnetja možganov. V mariborski oblasti je bilo od 8. do 14. t. m. 89 slučajev vnetja priušesne slinavke, 12 tifuznih bolezni, 65 škrlatinke, 47 ošpic, 15 davec, 108 šena in 3 krčevite odrednosti.

— **Zivalske kužne bolezni v ljubljanski in mariborski oblasti.** — Od 13. do 19. t. m. je bilo v ljubljanski oblasti 12 slučajev svinjske kuge, 7 svinjske rdečice, 2 perutinske kolere, 2 gari, ter po 1 vraninega prisada in čebelarne kuge. V mariborski oblasti je bilo 20. t. m. 10 slučajev svinjske kuge, 4 vraninega prisada, 3 svinjske rdečice, 3 melhurčastega izpuščaja ter po 1 šušavca, konjskih garij in čebelarne gnolobe.

— **Otvoritev IX. mednarodnega vzorčnega velesejma v Ljubljani** se vrši že v četrtek, na praznik sv. Rešnjega Telesa, dne 30. t. m. ob 11.30. Na to še posebej opozarjamo, ker so se vsi naši velesejmi doslej odvijali na soboto. Poslovne ure so vsaki dan nepretrgoma od 8. zjutraj do 19. zvečer. Vinski oddelek velesejma je odprt do 1. ponoči. Velesejem traja do vstetega 9. junija.

— **Izpitni za koncesije stavbnega mojstra.** Razpisan je rok za pismene izpite prosilcev za koncesijo stavbnega mojstra na dan 10. junija. Tega dne se prično pismeni izpiti, ustni se bodo pa vršili 26. odnosno po potrebi tudi 27. junija. Prošnje za prepuščitev k izpitu naj se vlože najkasneje do 1. junija pri izpraševalni komisiji za stavbne mojstre v Ljubljani, Turjaški trg 1 (gradbena direkcija).

— **Odbor narodno-kulturnih društev v Guštanju** vladno prosi vse osebe, katere so prejele okrožnice za prispevke k proslavi desetletnice osvobodjenja Meziške doline in smrti Malgaša, da naj po možnosti ne odrekro ter naj izpolnijo svojo narodno dolžnost, zakar se jim odbor že v naprej najiskrenejše zahvaljuje.

— **Društvo slovenskih sodnikov** ima svoj redni občni zbor 2. junija 1929 v Ljubljani. Članstvo se opozarja posebno na razpravo o ustanovitvi bolniškega in zavarovalnega fonda, ki je na dnevnem redu.

— **Jezikoslovcem in zgodovinarjem v razmišljanje in določitev.** V »Uradnem listu« z dne 22. t. m. citamo: Kmetijsko društvo »Bitnje« pri Kranju, — posestnik v Zgornjih, Srednjih Bitnjah. Postajica je imela napis »Bitno«. V starejših repertorijih krajev je citati: Spodnje, Srednje, Zgornje Bitinje. Ljudstvo govori: v »Bitnem«, Rečnik krajev 1. 1927 ima: »Spod. Bitnje«. Katera označba je pravilna

D. med. IGOR TAVČAR

specialist za notranje bolezni ordinira od 20. t. m. vsak delavnik od 9. do 11. ure dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne. Röntgenološke preiskave za prav. pacijente vsak torek in četrtek od 8. do 9. ure.

— **IX. Mednarodni vzorčni velesejem v Ljubljani** se vrši pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja od 30. maja do 9. junija. Legitimacije se prodajajo po celi državi, pri »Putniku«, denarnih zavodih, trgovskih organizacijah. Naročajo se lahko direktno od velesejmske urada. Polovična vožnja na vseh vlakih, znižana voznina na parobrodih in avijonih. — Razstavlja 700 razstavljalcev iz tu- in inozemstva najrazličnejše dobro in ceno blago. Posebno opazujamo na velikansko razstavo pohištva, nadalje na skupine poljedelskih strojev, avtomobilov, radia, perutnine, tekstilij itd. 30 glavnih blagovnih skupin. Stanovanja so poskrbljena. Oglejte si bogato založeni velesejem, nakupite blago in preživite par dni lepega meseca junija v divni Sloveniji.

— **Nova turistova pot.** Slovensko planinsko društvo odpravlja v nedeljo, dne 26. t. m. novo markirano pot na Limbarsko goro (Sv. Valentin) iz postaje Kresnice skozi Dešnik in Mošenik 3 ure hoda in toliko nazaj na Kresnice. Prijatelji narave se vladno vabijo na to otvoritev. Odhod iz Ljubljane s prvim jutranjim vlakom ob 5.8 iz gl. kolodvora. Povratek zvečer ob 18.15 v Ljubljano. Voditelj g. Al. Knafele.

— **Naš letošnji velesejem.** Še nekaj dni in otvoril se bo IX. ljubljanski vzorčni velesejem. Kdor se je zanimal za gospodarsko življenje Evrope, ta je uvidel, da so se gospodarji vseh narodov potrudili v veliki meri pridobiti si svoj predvoini trg nazaj ali pa ga celo razširiti. Kot eno najuspešnejših sredstev uporabljajo pri tem svojem stremeljenju vzorčne velesejme. Tudi Ljubljanskega velesejma so se naši gospodarski krogi poprijeli in bo letos udeležba skoro še mnogobrojnejša in bogatejša kot lani. Pri tej priliki z zadovoljstvom ugotavljamo smotreno propagando, ki jo vrši uprava Ljubljanskega velesejma že vsa leta, da privabi čim večje število kupcev. Tudi letos bo Ljubljanski velesejem naravnost sijajno propagiran. Ne samo po mestih in trgih, v vsaki večji vasi se bo te dni zabliščal z naših prosvetnih domov, s cerkvenega zidu ali pa iz županskega poslopja ličen plakat letošnjega velesejma, ter ljudstvo vabil, naj pride v dnevi od 30. maja do 9. junija t. l. v belo Ljubljano. Tu boš na velesejmu našel vse kar potrebuješ in mnogo, za kar si doslej mislil, da moraš naročiti iz tujine, češ, da se ne izdeluje doma, ali pa da so domači izdelki manj vredni oziroma dražji. Ogle velesejma te bo pa prepričali, da temu ni tako. Zadovaljivo z dobavnimi kupčijami, ki si jih sklenil na velesejmu, boš veselo odhajal domov s trdnim sklepom, da boš naročil blago pri tujkah, ki so izločile na velesejmu in katerih prvovrstne izdelke si zamogel od blizu sam ogledati in izbrati. Pa tudi v inozemstvu je naš letošnji velesejem dostojno reklamiran. Vsa čast ministrstvu zunanjih zadev, ki je to akcijo podprlo in zastopstvom naše kraljevine v inozemstvu, naročilo, naj jo z največjo pripravljenostjo uspešno izvajajo in se trudijo, da se bodo naši trgovinski stiki s sosednimi narodi poglabili, zrahljane vezi na novo utrdile.

— **Vreme.** Vremenska napoved nam obeta pretežno jasno in toplo vreme, pravi pa, da nevihte niso izključene. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države bolj ali manj oblačno. Deževalo je v Zagrebu in v Skoplju, v Beogradu in Splitu so pa imeli nevihto. Maksimalna temperatura je znašala v Beogradu in Splitu 27, v Zagrebu in Skoplju 26, v Ljubljani 24,6, v Mariboru 23 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 762,6 mm, temperatura je znašala 18,4.

— **Bernard Shaw o kotarskih stariinah.** Simpatični angleški književnik Bernard Shaw se je mudil od sobote do torka v Kotoru in okolici. Z nenavadnim zanimanjem je proučeval kotorske starine, predvsem cerkev v stolnici sv. Trifuna se je mudil več z našim arheologom prof. Don Ivom Stejpcevićem, ki mu je razkazoval in pojasnjeval spomenike ter mu podaril ilustrirani vodič po Kotoru v angleškem jeziku. Zanimivo je, da je silovalsi angleški učeniak prosil, naj ga fotografirajo pred portalom glavnega vhoda v katedralo. Nato se je Shaw vrnil v cerkev v relikvijari in si še naprej ogledoval starine. Shaw je pred odhodom izjavil, da so kotorske starine cela zakladnica in da bo pisal o njih, ko se vrne v domovino.

— **Strašna nevihta nad Siskom.** Iz Siska poročajo, da je včeraj okoli polnoči nastal nad mestom silen vihar. Gmelno je in treskalo. Vihar je izruval več dreves s koreninami. Posestniku Vlanu je vihar odnesel hlev in zgradbo porušil do tal. Vso noč je lilo.

— **Novosadska livarna zgorela.** Včeraj je opazil neki Stefan Lukač plamene na podstrešju livarne Beljanski v Novem Sadu. Livarna se drži novosadske vojašnice. Lukač je takoj alarmiral volake in poklical

tudi gasilce. Delavci v livarni niso niti vedeli, da gori nad njimi. Požar je popolnoma uničil podstrešje. Razni lesni vzorci in modeli, ki so bili spravljani pod streho, so pogoreli. Požar je uničil tudi strožnico in nove motor. Zgorel je tudi del oprave. Škoda se niso ocenili in tudi vzroka požara še ni bilo mogoče ugotoviti. Požar so po večurnem gašenju pogasili.

— **Umorjeni mož pod konji.** Sodišče v Bečkerku je predčerašnjim obravnavalo amor Savete Damijan in Jurila Strančova, ki sta obdolžena, da sta pred 10 leti umorila Savečnega moža Todorja. Saveta je dobila strup od ljubčka Jurija in ga dala možu. Strup pa ni deloval. Zato sta Saveta in Jurli moža čez tri dni umorila in ga vrgla pod konje, kakor, da so ga pohodili. Saveta je trdila, da je nedolžna in da ni zastrupila moža. Izjavila je, da je Stranč, s katerim je imela ljubavno razmerje, nekega dne dal možu zastrupljeno žganje. Kmalu se je z možem spril in ga med prepričanjem umoril ter vrgel pod konje. Strančev je odklanjal vsako krivdo in je celo tajil, da je bila Saveta njegova ljubica. Glavna priča je bil orožnik Mihajlovič, ki je vodil preiskavo. Saveta mu je priznala, da je možu dala strup, da ga je Strančov umoril. Zdravniška komisija je ugotovila, da je bil strup Damijan umorjen s topim predmetom in da je imel v želodcu arzen in atropin. Saveta je bila zaradi premišljenega umora obsojena na dosmrtno ječo. Strančov pa radi sokrivde na 10 let ječe.

— **Obsojeni železničarji, ki so zakrivali nesrečo.** Pred dnevi se je v Beogradu vršila razprava proti štirim železničarjem, ki so bili obtoženi, da so zakrivali težko železniško nesrečo meseca novembra lani med postajama Beograd in Tončider. Trčila sta skupaj dva vlaka, pri čemer je bil smrtno poškodovan neki trgovec, več potnikov je pa bilo lažje in težje ranjenih. Obtožena sta bila vlakovodja Josip Prvanović in strojevodja Ludvik Pokušek, ker sta odpeljala iz postaje Tončider brez dovoljenja dežurnega uradnika in kretničarja. Grbovič in Jovanović, ki sta dala signal, da so kretnice proste, preden sta dobila zato dovoljenje uradnika. Sodišče je obsojilo vse štiri obtožence vsakega na 2 leti težke ječe in povračilo sodnih stroškov. Izgubili so tudi službo.

— **Ciril Metodova podružnica v Brežicah** priredi »Dan bonbončkov« v nedeljo 26. t. m. v korist CMD. Rodoljubnim damam želimo veliko uspeha! 331-n

— **Darujte »Podpornemu društvu slepih«** v Ljubljani. Wolfova ulica 12. 6-L

Restavracija »Dvor«

Danes in jutri koncert
MERKUR - DANCING BAND

— **Zakaj se mudite, ko pa ni treba?** Čez noč naj se perilo namoči v raztopini ŽENSKO HVALE, zjutraj pa izpere s SCHICHTOVIM terpeninovim milom. — Varujte se ponaredb!

Iz Ljubljane

— **Iz Kopalne cene novozgrajenega športnega kopališča SK Ilirije.** Ker je zadnje čase predmet splošnega pogovora v Ljubljani vstopnina v kopališče SK Ilirije in se navajajo visoki zneski 20 Din in še več za enkratno kopanje, ker bo na razpolago topla voda in ves komfort, si dovoljuje kopališka uprava sporočiti, da je stavila v očigled pričakovanjem podporam oblasti tako nizke cene, da postane kopališče prava ljubka higijenska ustanova. Cene so malo višje za nečlane SK Ilirije in sicer: Vstopnina in slačilnica (omarice) za mladino 4 dinarje, za odrasle 6 Din. Vstopnina in kabina 8 Din za eno osebo. Vsak nadaljni kopalec 5 Din za isto kabino. Za člane SK Ilirija so predvidene sledeče cene: Vstopnina in slačilnica (omarica) za mladino 3 Din, za odrasle 4 Din. Kabina in vstopnina 7 Din, za vsakega nadaljnjega 4 Din. Te cene veljajo za kopalno dobo treh ur. Za vsako prekoračeno začetno uro se naknadno plača pristojbina od 1 Din.

— **Iz Preskrbo prenočišč v hotelih ali privatnih stanovanjih za izvenljubljanske obiskovalce ljubljanskega velesejma** od dne 30. maja do 9. junija bo prevzel tudi letos stanovanjski urad velesejma, ki bo posloval na glavnem kolodvoru noč in dan. Posebna komisija stanovanjskega urada bo pregledala vse prijavljene sobe, tako da bodo obiskovalci dobro in poceni preskrbljeni s svežimi in udobnimi prenočišči.

Priloga: dr. Pocažnik

ordinira zopet radno za očesne, ušesne, — nosne in vratne bolezni —

— **Iz Stavbno gibanje se je v zadnjih lepih dneh zelo pomešilo.** Na Prulah kopeljo svet za betonski temelj enonadstropne hiše Viktorja Sterlekarja. Zidarska dela ima v rokah stavbno tveška Slokan & Svetina. Strešno bo postavil tesarski mojster Martinac. — Zraven šolskega poslopja na Prulah ali gradi stanovanjsko hišo s cvetličnjakom Marija Podkrajšek. S kopanjem sveta so pričeli te dni. Zidarska dela bo izvršil stavbnik Matko Čurk. — Na Kodeljevem je tako rekoč dokončano vse delo pri lični villi Eli. V par dneh dobe sobe v visokem pritličju in v prvem nadstropju parketna tla, slikarsko delo je pri kraju, plekariji pa plekajo vrata. Vilo je sezidalno stavbno podjetje Slokan & Svetina. Imetnik te vile je uradnik g. Medih, uradnik v mestni hranilnici. V novo svoje stanovanje se preseli že prve dni junija. — Ob Kopališki ulici je prižalida M. Rupnik, imetnica delikatesne trgovine in vinotonične k svoj enonadstropni hiši del poslopja. V pritličju bo shramba za vino, v prvem nadstropju pa večja soba. Zidovje je v grobem dovršeno. — V Devinski ulici si bo postavil pritlično hišo I. Dolinar, da j v delu kopanje sveta za temelji. Stavbnik je arhitekt dr. M. Ksaul. V bližini raste iz tal visokopritlična hiša

Malo! Boljše od sladoleda je videti v tej vročini film

Ljubezen v snegu

ki hladi ljubosumnost, vžiga ljubezen.

Predstave vsak dan ob 4. 367. 368. 9. V nedeljo ob 3. 365. 6. 368. 9. uri.

Tel. 2730. Kino »Ljubljanski dvor«.

ključavničarskega pomočnika F. Martinčiča. Zidarska dela bo izvršil stavbnik Matko Čurk. — Bilzu Martinčiča se vršijo dela za začasno stanovanjsko in poslovno poslopje R. Mihorja. Na betonskem temelju bo stalo leseno poslopje. — Ob Kodeljski ulici je Fr. Živec ravnokar spravil pod streho zaprtu šupo za stavbni les. — Ob Lepem potu si zgradi enonadstropno stanovanjsko hišo in delavnico vrtnar Iv. Šimenc. Zidarska dela je prevzel stavbnik Rudolf Saksida.

— **Iz Seznam izgubljenih predmetov,** prijavljenih policijski direkciji v Ljubljani v času od dne 1. do dne 1. maja 1929. Zavetek zlikanih ovratnikov, aktovka v njej več računov in beležk, aktovka v njej scripta tehniške mehanike, boa kuniča, sivo drap barvana, rjava konjska odeja, vozna odeja za pokrivanje nog, zavitek z ročnim delom (milje prt), siv suknjič, v njem 1 knjižica, solska izpušnica, kretni list in domovnica vse na ime Majnardi Franc, bel ženski avilen robec, službena policijska legitimacija na ime Mislej Rudolf, izstavljena po policijski direkciji v Ljubljani, listnica v njej 100 Din, železniška legitimacija, temporna karta za vožnjo Skofljica-Ljubljana, bolniški list in več računov. Vse listine se glase na ime Cerar Franc, listnica v njej univerzitetna legitimacija s sliko in sokolsko legitimacijo, oboje glaseče se na ime Sijanec Stanko, listnica v njej 200 Din, 1 ameriški dolar in 1 ženska slika, ročna torbica v njej 2 Din, 1 zločljive škarjice in korale, pisca volje pasme, nosi znamko št. 10 obč. Zg. Šiška, zlat manšetni gumb, 4 zlate dameke zapestne ure, črn onix prstan z enim briljantom, zlat prstan z malim modrim kamnom, zlata ovratna verižica z 2 svetilnicami s podobo Marije kot obsekom, zlata verižna zapestnica, ženska zapestna srebrna tula ura, 60 Din in 70 Din.

— **Iz Seznam najdenih predmetov,** prijavljenih policijski direkciji v Ljubljani v času od dne 1. do dne 1. maja 1929. 100 Din, 80 Din, 30 Din, 20 Din, listnica z 210 Din, ročna torbica z 51 Din in žepnim robcom, kos blaga za en telovnik, okvir s steklom za sliko, goba, kos plesiranega blaga za žensko krilo, avtomobilski del, otroški jopič, zimeka suknja, ročni vozček, dežnik, ročna torbica v njej 1 glavnik, 1 ogledalo in 2 lasnice, zlata zapestna verižica z obsekom štiriperečne deteljice, dameka nikel-nasta zapestna ura, velik pozlačen uhani in ročna torbica v njej 2 robca in 2 razglednice. V železniških vozovih so se našli tile predmeti: 1 ura budilka, 1 aktovka, 6 palic, 1 solska mapa, 1 kovček s perilom, 1 par starih čevljev, 1 srajca, 1 zimeka suknja, 1 prazna vreča, 1 pločevinasta tablica, 3 predpasniki, 3 dežnikov, 1 raztrgane, 1 nove in 1 telovadne hlače, 1 otroška čepica, 1 ženski robec, 1 ročna torbica z 36,40 Din, 1 denarnica, 1 damski klobuk, 1 kolena sesalica, 1 par rokavic, 1 pločevinasta doza, 1 leseni kovček, z 125,20 Din, 2 novi ščetki, 1 otroški klobuk in 1 volnen damski plašč.

— **Iz Članstvu S. K. Ilirije!** Uprava kopališča opozarja celokupno članstvo, da se bo pri vstopu v kopališče priznalo samo nove klubove legitimacije s slikami, odnosno dijaške izkaznice, iz katerih pa mora biti razvidno, da je poravnana vsa članarina. Vsi oni, ki niso še v posesti nove legitimacije se opozarjajo, da si isto čimprej nabavijo. Slike za legitimacije se oddajajo na klubov naslov poštni predal 175 ali pa v kavarni Evropa. Vsaki slikki je priložiti Din 5.— za izstavitev legitimacije. Dijaške izkaznice se dobivajo pri načelniki sekcij. Ravnotam se dobe tudi članarinski koleki. Popusta pri vstopnini v kopališče bodo deležni samo oni, ki se izkažejo z zgoraj omenjenimi izkaznicami. — Uprava šport. kopališča Ilirija.

— **Iz Telefonski aparati za abonente.** Kakor se čuje, dobi ljubljanska avtomatična telefonska centrala prihodnji mesec večjo pošiljatev telefonskih aparatov, da bo z njimi ustregla želji vseh onih meščanov, ki žele imeti to praktično prometno sredstvo.

— **Iz Pobiranje pisem iz nabiralnikov** se vrši v glavnem trikrat, v bližini glavne pošte pa štirikrat na dan. Cas pobiranja je zdaj označen na vsakem nabiralniku. Stevilka v majhni okrogli odprtini ti pove čas prihodnjega pobiranja. Jasno je, da je poštna uprava s to napravo občinstvu zelo ustrejala.

— **Iz Obnova in beljenje hiš in vil.** V delu je beljenje Lilekove vile hiš št. 25 na Bleiweisovi cesti. Kaiserjeve hiše št. 5 na Tržaški cesti, Podbojeve hiše št. 95 na Sv. Petra cesti ter Hribarjevega skladišča na Zaloški cesti.

— **Iz Na svečano otvoritev Športnega kopališča SK Ilirije,** ki se vrši v nedeljo, dne 26. maja ob pol 11. uri dopoldne na kopališču so vladno vabljani vsi člani in prijatelji kluba Ilirije, sporta, telesne kulture in higijene sploh. Popoldne je kopališče že odprto za kopanje. Topla voda, higijenske naprave in okrepčevalnice bodo vsakogar razveselile.

— **Iz Pozor obiskovalci kopališča »Ilirije«!** Garderoba za koleša bo na dvorišču restavracije pri »Levu«, Gosposvetska c. 16. — P. n. obiskovalcem priporočamo krasen senčnat vrt, vedno sveže pivo, izborna vina ter gorka in mrzla jedila. — S spoštovanjem Iv. in R. Herzog, restavracija pri »Levu«.

— **Iz Tajnosti pragozda.** Danes ob 14.30 uri predvaja ZKD v Elitnem kinu Matica veliki kulturni Ufa film, ki nas popelje v srce braziljskih pragozdov, v kraje, kamor

dotle se ni stopila človeška noga. V izredno lepih naravnih posnetkih nam slika ta zanimivi in zelo poučni film živalstvo in bujno rastlinstvo teh krajev in podaja na ta način gledalcem najlepšo sliko in popis braziljskih pragozdov. Soliski mladini in vsem ljubiteljem narave priporočamo najtopleje ogled tega sporeda. Film ponavlja ZKD tudi še v nedeljo dne 26. t. m. — Vstopnina izredno nizka.

— **Iz Tombola društva »Skrb za mladino«.** Danes teden smo poročali, da priredi društvo Skrb za mladino v Ljubljani, v nedeljo 2. junija veliko tombolo. Kakor smo izvedeli bode glavni dobitnik krasno izdelana kompletna spalnica iz lavorjevega lesa, nadaljni dobitniki bodo šivalni stroji, kolo, 2 radia, blago za obleko, ter razne pektorice in četvorice. Da društvo čimprej zgradi Dežji dom, kupite tablice v prid zgradbi Dežjega doma v Aleksandrovcem.

— **Iz Ciril Metodova moška in ženska šentjakobska-trnovska podružnica v Ljubljani** sta oddali glavni družbi ob šurjevanja na ljublj. gradcu čisti dohodek 14.600 Din. Lepa hvala marljivima podružnicama. 332-n

Iz Celja

— **c Sola Glasbene Matice v Celju** nazarjanja, da se vršilo letošnji interni in javni nastopi golčencev, kakor tudi obvezni letni izpiti za prestop v višji razred v dne 31. t. m., 1. 2. in 3. junija t. l. Klavirski večer se pa vrši nepreključno v torek, dne 4. junija. Vse prireditve se vršijo v celjskem mestnem gledališču.

— **Iz Izgubljeno in najdeno.** Marija Kupec iz St. Pavla pri Preboldu je izgubila 22. t. m. v Celju denarnico z vsebino 2400 Din gotovine in več papirjev. — P. Koštomaj je izgubil novo listnico, vredno 80 Din. Marija Kolšek iz Lisc je našla v mestnem parku zlate naočnike.

— **Iz Izlet in dirka kolesarskega kluba Celje** v Zalec se vrši v nedeljo 26. maja popoldne. Izletniki odidejo ob 14. uri izpred hotela Balkan, dirkači pa ob 15. uri izpred hotela Skoberne na Ljubljanski cesti.

Film Asfalt

(Premijera v Elitnem kinu Matica.) »Asfalt« se imenuje najnovejši film, ki ga je izdelal slovti Joe May za berlinsko Ufo. V Neubabersbergu so zgradili za ta film celo veleumestno avencijo z ogromnimi stavbami, trgovskimi hišami, palačami, ulico so dejansko asfaltirali, vsa izložena okna napolnili s predmeti, ki tudi sicer služijo trgovinam v reklamo — skratka ustvarjena je bila alicia resničnega veleumesta. In na tej široki cesti se pričneta razvijati dejanje, drama mladega policijskega uradnika. Vsebinsko je sicer vzeta prav iz vsakdanjega življenja, a vendar je podana tako resnično, globoko pretresujoče in s tako napetostjo, da si je film mahoma osvojil svet in da ga vsa kritika navdušeno prišteva največjim filmskim dogodkom zadnjega časa.

Policijski stražnik Holk stoji na svojem mestu sredi drvečih avtomobilov, sredi beže in hitre ljudske množice, mirno, ponosno, kakor skala sredi valov razburkanega morja ter urejuje a svojo večjo roko gigantski veleumestni polulčni promet. Težka je njegova naloga, vendar pa mu ne prizadeva vidnih težkoč. Na njegovem licu ni videti duševnega vznemirjenja — nasprotno, iz njegove notranjosti odseva notranja zadovoljnost, ki se zrcali v vsaj njegovi priključni zunanosti, na njegovem mirnem in sigurnem vedenju. Prišel pa je dan, eden najusodnejših v njegovem življenju. Ko je usodnega dne po končani službi mirno korakal proti domu, je zagledal pred seboj množico ljudi, obdajajočo nekega gospoda in elegantno oblečeno damo. Ta gospod je križal na ves glas ponavljajoč besede o ukradenih draguljih in kazal pri tem na damo, ki pa se je odločno branila ter se skušala iztrgati iz rok preganjalcev. Situacija mu je bila takoj jasna, hitro se je prenilil do obeh prepričajočih prav kmalu je bila dami tatvina dokazana in napovedana aretacija. Holk jo je hotel odvzeti na policijo in vse njene prošnje niso mogle pripraviti moža postaviti do tega, da bi odstopil od svoje dolžnosti. Na mnogo molevdanja ji je končno le dovolil stopiti prej domov, kjer je hotela vzeti svoje listine. Holk jo je svedra spremlil in rafinirana žena je znala doma doseči to, kar ji prej ni uspelo. Mladi policijski uradnik je zapadel čaru njene lepote, se zaljubil v njo, jo izpuštil in prvič prekršil svojo službeno dolžnost. Iz enega prestopka in greha je padel globlje in globlje in končno je prišel sam pred sodišče, osumljen umora. Ko pa je bila stvar že na vrhuncu, je za bredel tako globoko, rešila ga je, žrtvovalec se sama, ker je sprevidela njegovo veliko žrtve in ljubezen.

Tako vsebina filma, kakor režija, slike in fotografije zaslužio vso našo pohvalo v najvišji meri. Krasni so posnetki, nanizani pričetkom filma in slikajoči nam drveče veleumestno življenje. O Gustavu Frölichu in njegovih velikih igrahki talentih smo že opetovano govorili, zato nas njegova odlična igra ne preseneča, temveč potrjuje samo to, kar smo o tem umetniku velikega koncepta že opetovano povdarjali. Nova je Betty Amann, igralca izredno zanimive, priključive in pikantne zunanosti. Ona je izvrstna v igri in upravičeno lahko stavljamo na njo še mnogo nad. O režiji smo že omenili, da je vredna velikega mojstra Joe Maya. Povdariti pa moramo krasoto grandioznega zaključka filma, ki izven v lahkem ritardand, zapuščajoč pri slehernem gledalcu vtis, da je gledal nekaj resnično lepega in globokega.

Film »Asfalt« prištevajo Nemci najboljšim filmom v njih povestnici kinematografije, kabinetnim delom berlinske Ufo. In to po vsej pravici! Tudi v Ljubljani bo brez dvoma našel film svoj odziv med mnogobrojnimi prijatelji lepega filma.

Praktična žena.

— **Soseda** je presenetila svojega moža, ko je poljubljial sobarico. Da mu odpusti, ji je kupil novo obleko.

NOGAVICE z ŽIGOM

K LUC

Najboljše, najtrajnejše, zato
13 najcenejše!

Ko se začno krvne cevi poapnevali, deluje uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice na reno izpraznenje črevesa in zmanjša visok naval krvi. Mojštri zdravniške vede priporočajo pri starostnih pojavih različne vrste »Franz Josefovo« vodo, ker odpravi zastajanje v žilodnem črevesnem kanalu in leno prebavljanje ter omili dražljivost živcev. — Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

ZVEČER za
namakanje
Schichtova
ŽENSKA HVALA

ZJUTRAJ za
izkuhavanje
Schichtovo
TERPENTINOVO MILO

pa je pranje gotovo!

Moda

Trije vzorci elegantnih oblek za počitnice

Kaj nam prinaša pomlad v modi

Kratek pregled modnih novosti letošnje pomladne sezone. — Izbira je bogata, samo denarja je treba.

Pomlad se je sicer močno zakasnila, končno je pa vendarle prišla in zdaj se vsak večer predstavlja svetu po radiu. Navadno so vsa vremenska poročila tako priročno, da je namesto solnca ves dan oblačno in deževno ali pa narobe. Zato je treba tudi garderobo temu primerno urediti. In če pregledamo obleke, ki smo jih nosili lani, moramo žal ugotoviti, da nam nobena več ne pristaja. Treba je misliti na nove. Zdaj se je pomladna moda že ustalila in zato lahko povemo, kaj se letos nosi.

Dopoldne

Za dopoldne so že več let priljubljene pletene ali volnene obleke vseh svetlih barv. Cesto imajo zvončasto krilo, gladek, tesno prilagajoč živetek, dolge rokave ali nekaj napihljenih gub, ki so sešite okrog pasu, pod pasom pa prosto mahedrajo. Kot okrasek vidimo mnogo gumbov. K taki obleki se nosi lahke plaščke iz surove svile ali kase. Krilo dopoldanske obleke je spodaj ravno. Letos so zelo moderni kostumi iz pestrega angleškega blaga, pa tudi enobarvni, modri, črni ali sivi. Čevljički so temnorjave barve, svetlo kombinirani z enim ali večimi jermenčki in imajo srednje visoke pete.

Popoldne

Kombinacije blestečega in motnega blaga, zlasti v črnem in temnomodrem. Krilo je okrašeno navadno z volani. Zelo moderno je impré blago. Popoldanske obleke so z rokavi ali brez njih, krilo je resasto ali zvončasto, ob straneh ali zadaj mnogo daljše, nego spredaj. Enobarvne obleke so bogato okrašene s svetlimi georgeti in se kombinirajo če treba tudi iz petih barv. Zelo lepa je temnomodra ali črna obleka z žoltni ali temnorjavo z barvo ivoir. Najmodernejše barve so rdeča, zelena in svetlorjava. Plašči imajo često kimonokrave, zadaj rese, v pasu se pa tesno prijemljejo telesa. Kot blago za plašče prihaja v poštev krepdešin, satendešin, foulard, georgette havana in krepstaten. Čevljički s francoskimi pe-

tami, svetle beige ali sive barve, okrašeni z gadjjo ali krokodilovo kožo. Moderni so zopet čevljički v barvi obleke, torej modri, rdeči ali zeleni. Nogavice morajo biti sive.

Zvečer

Večerne obleke so razkošne, skoro bi rekli pravljicne. Na njih vidimo mnogo čipk in okrasov, krilo je zadaj zelo dolgo, spredaj pa zelo kratko. Med večernimi oblekami se posebno odlikujejo obleke iz tafta v pastelnih barvah z zapetim živetkom in krilom a la rokoko, ter obleke iz georgeta z zvončastim krilom. Vse večerne obleke so brez rokavov, samo jopice so iz svetlejšega blaga in imajo rokave, kolikor se pač nosijo. Kot okrasek večerne obleke prihajajo v poštev v prvi vrsti trakovi in rože. Čevljički so črni, satenasti, brez okrasov ali pa z jermenčkom, okrašenim z gumbom, na katerem so imitirani dragulji.

Klobuki

Klobuki se v splošnem ne izpreminjajo, izpreminja se samo material. Tudi letos so v modi po pretežni večini klobuki z zelo ozkimi krajevci ali pa brez njih. Okrašeni so s trakovi, z zaponkami ali z rožami. Zelo lepi so klobuki, kombinirani v dveh barvah. Barva prevladuje rdeča, ki se bo najbrž kmalu umaknila beli in žoltni. V modi so pa tudi zelo široki dekorativni klobuki, katerih pa ne more nositi vsaka dama. Le redke dame so tako srečne, da jim pristaja vsak klobuk. Širok klobuk ne pristaja dami, če nosi enostavno angleško obleko ali ozko krilo.

Ročne torbice

Teh se je pojavilo letos mnogo v najrazličnejših barvah, oblikah in velikosti. Vračajo se zopet male ročne torbice v obliki kovčeka, praktične in zelo priljubljene k promenadnim oblekam in kostumom. Kot material prihaja v poštev gad in krokodil v najrazličnejših barvah. Zelo lepe in moderne so ročne torbice, cele pletene s svilo ali

volno. Tako ročno torbico si lahko napravi vsaka dama sama in po potrebi k vsaki obleki drugo. K večerni obleki se nosi ročna torbica iz moare, okrašena samo s srebrnim monogramom v sredini ali v kotu.

Nakit

Nakit je vedno moderen, samo da se neprestano izpreminja. Tako naletimo na zelo okusen in neokusen nakit ne glede na to, ali so dragulji pristni ali imitirani. Boljši in lepši so seveda pristni dragulji, toda nakit se kot rečeno po obliki vsako sezono izpreminja in zato zadostujejo tudi imitacije, ki imajo še to prednost, da nismo tako hudo oškodovani, če jih izgubimo. Med najmodernejši nakit spada zopet ogrlica in sicer ne stara v obliki masivne verižice z velikim zlatim obeskom, temveč tenka verižica in majhen obsek s kamenčki. Zapestnice so prišle iz mode, pač pa se zopet uveljavljajo broške in veliki uhani. Moderni so tudi prstani z velikimi kamni, med katerimi sta najmodernejša rubin in ametist. Za

večerne prireditve priporoča moda naznane demante ali ametiste, ki se nosijo tesno oviti okrog vratu. Biseri so prišli iz mode, nosijo se samo še zelo drobni, in sicer okrog vratu.

Bele obleke

Zelo moderne so letos bele obleke, kar pa ni glavni razlog, da so med vsemi najbolj praktične, če že ne najlepše. Bele obleke imajo še več drugih prednosti. Ena prvih je, da se zelo lepo pere. Poleg tega so nekaj izraz radosti, vplivajo na oko zelo prijetno, so lahke in pristojajo sploh vsaki ženski. Vsaka barva pristaja beli obleki. Se tako kričeče pasove, robce, ročne torbice, klobuke itd. prenese beja obleka, dočim bi nobena druga obleka tega ne prenesla. Najbolj praktično blago za belo obleko je šantung, pa tudi krepdešin in volneni krepžoržet, ki ga je pa treba večkrat: snaziti in zato ni toliko praktičen kolikor lep.

Bele obleke pa ne smejo biti komplicirano narejene. Kroj mora biti angleški, raven in gladek, najbolje brez rokavov. Krilo ima nekaj gub, da je

udobnejše. Angleški kraj priporoča modro zato, ker se lepo ujema z barvastimi jopicami angleškega kroja, ki izpopolnjujejo belo obleko in tvorijo skupaj krasen komplet za vsako prilžnost, posebno za letovišče in izlete. Samo v mestu se taka obleka navadno ne nosi.

Pizama

Tudi pizama se je spomladi izpremenila. Od flanela in žameta je prešla k raznim vrstam svile. Pizama se dela zdaj iz treh delov, hlače, bluza brez rokavov in suknjič s širokim ovratnikom ali šalom, ki se zaveže okrog vratu. Zelo lepa je pizama iz dvojnega blaga.

Kopalne obleke

Kakor vse druge, tako se odlikujejo letos tudi kopalne obleke po pestrih barvah. Najmodernejše so kratke enobarvne hlačice in prostag žempor. Kopalni plašč mora odgovarjati vzorcu hlačič in žemperja. Taka kopalna obleka je zelo lepa in elegantna, toda žal za navadne zemljane predraga.

Največja slovenska organizacija v Ameriki

Glavni urednik ameriške „Prosvete“ g. Rihard Zavertnik pripoveduje, kako je prišlo do ustanovitve Slovenske narodne podporne jednote v Chicagu

Ljubljana, 25. maja.

Začetkom maja so ameriški Slovenci slovensko proslavili 25-letnico obstoja zavarovalne zadruge Narodna podpora jednota, ki ima danes nad 3 milijone dolarjev premoženja in nad 60.000 članov in članic. Na to organizacijo, katere cilj je v novem času zbiranje vseh jugoslovenskih organizacij v Ameriki v eno samo organizacijo, smo upravičeno lahko ponosni. Obstojte narodi, ki so po številu precej večji, kot je slovenski, a se ne morejo ponasati s tako močeno organizacijo, kakor je SNPJ. K temu največjemu uspehu ameriških Slovencev nam piše glavni urednik „Prosvete“, glasila SNPJ, g. Jože Zavertnik:

Razmere v stari domovini pred 25 leti

Industrija ni bila zelo razvita pred 30 in več leti po slovenskih krajih v stari Avstriji. Slovensko ljudstvo je bilo poljedelsko in se je mučilo od zore do mraka na svojih bornih kmetijah. Boj za obstanek je postal od dne do dne težji in hušji. Kmetija ni več redila družine in tisti, ki so bili odveč, so morali iskati delo v industriji, ki je bila zelo slabo razvita po slovenskih pokrajinah. Položaj slovenskih industrijskih delavcev je bil obupen na domačih tleh. Posledica takih razmer je bila, da so sinovi slovenskih poljedelcev in rokodelcev iskali službu v tujini. Hodili so sekat les v hrvatske šume, v gozdove na Sedmograškem, v Bosno in v Rumunijo, gradit železnice v druge avstriske province in tujezemske države.

Nihče ni šel rad po svetu. Vsak se je težko ločil od svojcev, kajti vsak je mislil, da jih ne bo ugledal nikdar več. Kdor je odhajal na pot v daljnjo Ameriko, mu je bilo pri srcu, kakor da so njegove roditelje — očeta in mater — sestre in brate, prijatelje in znance položili v grob. Ti odhodniki v Ameriko so se pri slovesu spominjali starega slovenskega pregovora: Čim dalje greš po svetu, dalje ti kažejo. Odigravali so se pretresljivi prizori ob takih prilikah. Mati včas kar ni hotela izpustiti svojega sina ali hčerke iz objema. Srce ji je govorilo, da jima zadnjikrat stiska roko. Edine svetle in tolažilne besede za matere so bile v teh bridkih trenutkih: Draga mati, v tujini zaslužim denar. Čez nekaj let se vrnem. Poplačal bom dolg in živela bova skupaj, mati!

Tuja dežela Amerika je sprejela krepke in zdrave slovenske izseljence z odprtimi rokami. Kapitalizem je potreboval krepkih in zdravih rok, jakih mišic in bistrih možganov. Kaj je bilo vzrok temu velikemu iseljevanju slovenskega delovnega ljudstva v Ameriko? Ali ni zemlja v slovenskih pokrajinah stare Avstrije več rodila, da so morali sinovi in hčerke kmetijskih staršev v Ameriko? Ali so morda tovarne, kolikor jih je bilo v slovenskih pokrajinah stare Av-

strije, prenehale obratovati in so zaprle svoje duri? Ali morda ni bilo več dela v premogovnikih in rudnikih? Ne eno, ne drugo se ni zgodilo.

Zemljišča slovenskih kmetov so bila tako majhna, da niso več prehranila sinov in hčera slovenskih malih posestnikov. V industriji v slovenskih pokrajinah so plačevali tako nizke mezde, da je moral biti slovenski delavec s svojo družino vred velik umetnik v stradanju, da je za silo prehranil sebe in svojo družino. Obstojali so privilegirani stanovi — grofje, cerkveni in posvetni knezi, veleposestniki, lastniki tovarn, rudnikov, premogovnikov in transportnih podjetij, ki so uživali posebne predprave. Vse skupaj sta čuvala militarizem in klerikalizem, da jim te predprave ostanejo za jamčeno trajno.

Kako je vznikla misel podporne družva

Ko so slovenski izseljenci dospeli v Ameriko, so spoznali, da so sicer mezde boljše kot v stari domovini, da pa je zato tudi izkoriščanje človeške delovne sile večje. Spoznali so, da so v primeru zdravja na boljšem, kot so bili v starem kraju, da pa so zapuščeni in odvisni od svojih prihrankov, ako jih kaj imajo, če zbole ali če jih zadene nesreča. Marsikdo, ki je prišel v Ameriko v nadi, da se po nekaj letih vrne v staro domovino in ponese s seboj par tisočakov, se je kmalu prepričal, da so ti tisočaki še daleč od njega in zanj skoro nedosežni. Bil je priča, kako se je ponesrečil v tovarni ali rudniku tovariš, ki je prišel z njim v Ameriko. Veliko slovenskih izseljencev je postalo tudi žrtev nalezljivih bolezni. Vse to je povzročilo, da je vzniknila misel ustanovitve slovenskega delavskega podporne družva, da ne propadejo v tuji deželi gospodarsko in duševno.

Še preden je beg slovenske ljudske mase, slovenskih delavcev in malih kmetov postal tako splošen, da ni bilo v slovenskih pokrajinah skoro družine, ki bi ne imela svojca v Ameriki, so se Slovenci že izseljevali v Ameriko. Klerikalizmu je bilo do tega, da pridržijo slovenske izseljence pod svojo kontrolo. Ustanovili so se slovenski podporni verski redi ali bratovščine, ki so bile na zunaj bratske podporne organizacije, v resnici pa verski podporni redi ali bratovščine, ki so izplačevale bolniško podporo, posmrtnino, a glavna naloga članov je bila skrbeti za cerkev. Kdor ni izpolnjeval v pravih predpisanih verskih dolžnosti, ni mogel postati njih član. Kdor pa je bil že član, je bil v primeru, da ni izpolnjeval verskih dolžnosti, ki so jih narekovala pravila, v nevarnosti, da bo izključen in da je zastoni plačeval mesečne prispevke v pričakovanju, da dobi v bolezni izplačano bolniško podporo, njegovi sorodniki pa v primeru smrti posmrtnino.

Gigantski boji med podjetniki in delavci

Preden so razmere dozele tako daleč, da so bila tla ugodna za ustanovitev svobodomiselnih bratske podporne organizacije brez jerofov za osebo miselnje članov,

so se v Združenih državah bili gigantski boji med podjetniki in delavci v industriji, posebno pa v premogovni, jeklarski in kavlarski ali mesarski. Podjetniki so pošiljali svoje agente v Evropo, da zvajajo delavce v Ameriko in da lažje porazijo ameriške delavce ter jih vprežejo v staro sužnjost. Klerikalna stranka je dobro vedela, kaj se pripravljalo, a ni posvarila slovenskih, kakor tudi ne drugih evropskih delavcev v svojem dobro organiziranem časopisu, naj ne hodijo v Ameriko, kjer divjajo silni gospodarski boji med podjetniki in delavci.

V letih 1885 in 1886 je bilo v Ameriki veliko gibanje za osemurni delavnik. Parniki so dovažali nove izseljence, velike delavske stranke so izbrušile v velikih industrijskih središčih. Podjetniki so se veselili novih izseljencev, kajti jasno jim je bilo, da so ti novi izseljenci, ki so brez centa v žepu in tuji deželi, katere jezika ne razumejo, njih zavzniki proti svoji lastni volji. Boj za osemurni delavnik je bil izgubljen za delavce, zmagali so kapitalisti. Leta 1886 je stakalo nad pol milijona delavcev, prihodnje leto pa nekaj manj kot 400.000 delavcev. Število stavkajočih je padlo 1888, na 147.000, od tega leta dalje pa je bilo vedno večje do 1. 1905. Leta 1892, ko so v Homesteadu streljali na železarske in jeklarske stavkarje, je stakalo 206.671 delavcev.

Kako se je SNPJ razvijala

Take so bile razmere, ko je leta 1903 izšel v »Glasu Svobode« članek »Vstani, rojaki!«, ki je povzročil, da se je pričela splošna agitacija za novo podporno organizacijo Slovencev. Nasprotniki napredka so takoj napeli vse sile, da napredno gibanje zatro v kači. O »Slovenski narodni podpori« jednoti so pripovedovali, da ne bo živela niti leto dni. Toda pionirski naprednega gibanja so svoje delo neumorno nadaljevali po znanem reku: Zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača. Prišli so se graditi slovenski domovi. Najprej v Pennsylvaniji, nato v drugih državah. Ustanovili so se sociatistični klubi, pevski in dramatični društva, lokalna društva SNPJ. V teku svojega razvoja je ta uvedla mnogo novotarij in druge sorodne slovenske podporne organizacije so jo več ali manj posnemale.

Zadnja novotarija SNPJ so v ameriškem jeziku poslušajoča društva, v katerih je organizirana večinoma v Ameriki rojena mladina. Kot bratska podporne organizacije je ustanovila SNPJ prva med slovenskimi bratskimi podpornimi organizacijami svoj list, mesečnik. Povečala ga je v tednik na štirih straneh, nato v tednik na osmih straneh, zatem v dnevnik in danes prinaša obilgata številka gradivo v slovenskem in angleškem jeziku. Izdala je tudi svoj mesečnik v slovenskem in ameriškem jeziku za mladino do 16. leta. Prirejala je poučna predavanja. Zgradila je svoj dom, ustanovila književno matico in svojo pisarno. Stopnjema se je razvila v teku 25 let v orjaka, ki ima bodočnost še za večji razvoj, dokler so bratske podporne organizacije potrebne, ako bodo njeni bodoči voditelji in članstvo razumeli čas, v katerem živimo.

Položaj naših akademikov na Češkoslovaškem

Takoj po prevratu je bilo v ČSR nad 2000 jugoslovenskih študentov, zdaj jih je samo še 400 – Druge države jim gredo bolj na roko in zato gredo študirat drugam

Študiranje Jugoslovenov na Češkoslovaškem, posebno v Pragi, datira že iz predvojnih desetletij. Že davno pred svetovno vojno je vleklo mnoge naše študente na praške univerze, posebno se, ker so vedeli, da imajo v osebi prof. Masaryka velikega prijatelja in podpornika. Po prevratu, ko je postal Masaryk prezident svobodne češkoslovaške države, je postala Praga za jugoslovenske študente še bolj privlačna. Kmalu po prevratu je znašalo število na češkoslovaških univerzah vpisanih jugoslovenskih študentov

nad 2000

To je razumljivo, kajti češkoslovaške visoke šole so popolne, dočim imajo naše šole dolgo pot do popolnosti.

Toda število naših študentov na češkoslovaških visokih šolah se je v naslednjih letih znižalo tako, da jih je sedaj

samo še okrog 400

Na drugi strani je pa naraslo število jugoslovenskih študentov na drugih inozemskih univerzah, posebno na Dunaju in v Gradcu, pa tudi na univerzah v Nemčiji. Vzrok tiči deloma v tem, da so se ustanovile v Jugoslaviji nove visoke šole tako, da ostane večina naših študentov doma. Drugi vzrok je v tem, da se je češkoslovaška valuta stabilizirala in da je življenje na Češkoslovaškem za naše študente mnogo dražje, nego je bilo takoj po prevratu. Končno je treba še omeniti, da ugodnosti, ki jih imajo jugoslovenski visokošolci na Češkoslovaškem, ne morejo uspešno konkurirati za ugodnostmi, ki jih jim nudijo druge države. Tako n. pr. je dejstvo, da morajo jugoslovenski visokošolci na češkoslovaških visokih šolah

plačevati dvojne takse

kakor vsi drugi inozemci, v ostrem kontrastu z dejstvom, da plačujejo v Nemčiji, na Poljskem in deloma tudi v Franciji samo normalne takse. V Italiji in deloma tudi v Franciji so pa jugoslovenski visokošolci

taks sploh oproščeni

Poleg tega tudi Italija jugoslovenskim akademikom v neomejenem številu vsi študijski preskrbo (stanovanje in prehrano). V Franciji imajo jugoslovenski visokošolci na razpolago 400 študijskih štipendij, v Nemčiji jih izdatno podpira odnoda trgovska zbornica, posebno njihove menze itd. Zato ni čuda, da gredo jugoslovenski visokošolci že iz materijelnih ozirov raje študirat v omejenih državah, nego na Češkoslovaško, kjer imajo skoro edino ugodnost v tem, da je okrog 80 jugoslovenskih akademikov nastanjenih v jugoslovenskem kolektivu v Bubenči, kjer plačujejo neznatno stanarino. Iz ugodnosti, ki jih nudijo našim akademikom druge države, je razvidno, kako vodijo svojo šolsko politiko v skladu z mednarodno gospodarsko politiko in kako skušajo pridobiti zase balkansko inteligenco.

Dalje je treba upoštevati, da tvorijo večino naše akademске mladine na Češkoslovaškem medicinci in tehniki, to sta dve stroki, v katerih prevladujejo Nemci. S tem bi se dalo pojasniti, da teže naši akademiki zadnje čase vedno bolj v Nemčijo in v Avstrijo. Nad polovica naših akademikov na Češkoslovaškem študira

na nemških visokih šolah

Ta pojav za bratski češkoslovaški narod ni posebno razveseljuj.

Ce vprašamo po vzroku, pridemo do zaključka, da gredo nemške visoke šole našim akademikom bolj na roko nego češke. Naši akademiki se pritožujejo na averzijo nekaterih čeških profesorjev

proti njim, česar baje pri nemških profesorjih ni opaziti. So pa še druge malenkosti, ki silijo naše akademike, da študirajo na nemških visokih šolah v ČSR. Tako n. pr. naš akademik naknadno ni sprejet, če se ne vpiše v določenem terminu, dočim ga nemške visoke šole ne odklonijo. Če ga odklonijo na češki tehniki zaradi pomanjkanja prostora v laboratoriju, ga nemška tehnika

sprejme z odprtimi rokami

Končno ne najdemo naši akademiki na Češkoslovaškem idejnih voditeljev velike koncepcije, kakor je Masaryk, in posledica je, da študirajo raje v drugih državah. Da se razmere v tem pogledu zboljšajo, bi bilo v prvi vrsti izenačiti na visokih šolah Jugoslovane s Čehoslovaki v pogledu taks, Češkoslovaška bi morala dati našim akademikom več štipendij in sploh povečati socialno skrb za nje.

Največje jugoslovensko akademsko društvo na Češkoslovaškem je »Jugoslavija«, ki šteje 250 članov. Omenili smo že »Jugoslovenski kolektiv«, ki ga je organizirala Češkoslovaška - jugoslovenska liga in katerega ime je prišlo zadnje čase v javnost v zvezi s sporom zaradi knjižnice društva »Matija Gubec«. Med fakultetnimi društvi se odlikujeta »Društvo jugoslovenskih tehnikov«, ki šteje okrog 120 članov, in »Društvo jugoslovenskih medicincev«. Poleg tega imajo naši akademiki na Češkoslovaškem več pokrajinskih združenj, v katerih so zastopani študenti iz Slovenije, Dalmacije, Bosne, Sumadije, Bačke in Banata. Organizirani so tudi po političnih strankah in sicer v radikalnem, samostojnem, in samostojno - demokratskem klubu.

Za stike jugoslovenskih s češkoslovaškimi študenti skrbi poleg Slovanskega zavoda in Narodne zveze slovenske mladine v prvi vrsti jugoslovenska sekcija inozemskega odbora USČS, ki j v tesnem kontaktu s Češkoslovaško - jugoslovensko ligo. V tej sekciji so organizirani naši in češki akademiki. Oboji pomagajo s pomočjo informacijske pisarne za študiranje v inozemstvu organizirati jugoslovenske dijaške ekscurzije na Češkoslovaško. Lani je bilo organiziranih na ta način 12 dijaških ekscurzij iz Jugoslavije, v zadnjih štirih letih pa 43.

Izmed vseh jugoslovenskih akademikov je že od nekdaj vleklo na Češkoslovaško najbolj Slovence. Slovenski akademiki na Češkoslovaškem se zbirajo okrog »Podpornega društva«, ki posluje že 28 let. Poleg tega imajo »Slovensko dijaško združenje v Pragi«, ustanovljeno l. 1919. Kako uspešno posluje »Podporno društvo«, je razvidno iz tega, da je izdalo v prvih 25 letih svojega obstoja na podporah slovenskim študentom

nad 95.000 kron

(večinoma predvojnih). V tem času je društvo podpiralo skoro 600 slovenskih študentov v Pragi. Denar je zbiralo na Češkoslovaškem in v Jugoslaviji. Čast-

ni in faktični predsednik društva je dr. Volkar. Vodboru so ing. arh. dr. Šebesta, Čvrtičnik, prof. Škrbinšek, ravnatelj Tuma, dr. Murko, dr. Heric, dr. Žmavc, Globočnik in akademiki kipar Gangl. Poslovanje društva je v vsakem pogledu vzorno. Poleg neznatne podpore, ki jo dobiva društvo od češkoslovaškega prosvetnega in poljedelskega ministrstva, ima na razpolago še tri podporne fondе in sicer fond Terezije Kutecke, Tomšičev in dr. Volkara. Tretje slovensko akademsko društvo v Pragi je katoliško društvo »Krek«. Tudi v Brnu imajo slovenski visokošolci samostojno podporno društvo. V Pragi študira 42 Slovencev.

O slovenskih akademikih ve češkoslovaška javnost zelo malo. To je razumljivo, ker nastopajo kot Jugoslovani in šele, če jih kdo posebej vpraša po narodnosti, povedo, da so Slovenci. Kakor Srbi in Hrvati, tako se pritožujejo tudi Slovenci, da morajo plačevati dvojne takse in da jih smatrajo za tuje. Dvojne takse bi se ne bile tako hude, pač pa je zelo mučna zavest, da so

Slovenci med Čehi tuji

Pa tudi takse pridejo v poštev, kajti na Češkoslovaško gredo študirat samo siromašni Slovenci, dočim gredo premožni raje v Nemčijo, Avstrijo in Francijo. Kot štipendista sta v Pragi dva Slovence, eden od ljubljanske, drugi od mariborske oblasti, skupščine.

„Ali smem ustreliti ženo?“

V Strassburgu se je odigrala te dni rodbinska tragedija, kakršne menda še ne pozna zgodovina kriminalistike. Policijski komisar Bruneteau je imel nočno službo. Sedel je v pisarni in nenkrat je zapel telefon. Komisar je dvignil slušalko in začudeno je poslušal obvestilo, ki je končalo z besedami: Ali smem ustreliti svojo ženo?

Telefoniral je znanec policijskega komisarja uradnik Kreutler, o katerem je bilo znano, da je v zakonu nesrečen. Kreutler je obvestil svojega znanca, da je zaklenjen v sobi in da stoji pred vrati njegova žena s sabljo v roki. Komisar je svetoval ogroženemu možu, naj odide za nekaj ur z doma, da se bojevitva žena pomiri. Nasvet je bil sicer dober, toda Kreutler se ni mogel ravnati po njem, ker je bil v sobi zaklenjen. Čez nekaj minut je znova zapel telefon in policijski komisar je bil obveščen, da je vse končano in da je mož svojo ženo ustrelil.

Policijska komisija je takoj odšla v Kreutlerjevo stanovanje, kjer je ugotovila, da sta se zakonca sprla, ker je žena napravila izlet s svojim ljubčkom. V prepriku je žena pograbila sabljo in navajala na moža. Bila je fizično mnogo močnejša, vlomila je vrata v sobo, kamor se je bil mož zabarikadiriral in tako se je odigrala tragedija.

Srednji vek na Madžarskem

V nekem kraju na Madžarskem je umrla nedavno po porodu žena odnoda zdravnika Tauszka in pokopali so jo po židovskih obredih. Čez nekaj tedno je umrlo zdravniku tudi dete. Oče je hotel pokopati otročiča kraj matere, toda ortodoksna verska občina na čelu z rabinom ni hotela dati dovoljenja, sklicujoč se na določbe cerkvenega zakona. Otroka so pokopali na drugem kraju.

Dr. Tauszk ni mogel pozabiti, s kakim hrepenenjem je žena pričakovala otročiča in kako ga je ljubila že pred porodom. Zato je sklenil sam pokopati otroka kraj matere. Neke noči se je splazil na pokopališče, odkopal je grob žene in otroka, položil otročičkovo krsto k ženi in zasul grob. Kmalu je pa rabin zvedel, kaj je zdravnik storil. Sklical je kolegij rabinov, ki se je posvetoval več dni in sklenil strogo kaznovati kršitev cerkvenega zakona. Vsi židje dotičnega kraja so se morali tri dni postiti. To je veljalo tudi za starce,

žene in otroke. Celo dojenčki bi se morali postiti, ker so pa rabinu uvideli, da to ne gre, so odredili, da morajo matere plačati denarno globo. Vsi člani verske občine so morali plačati 20% lanskega cerkvenega davka. Zdravnik je moral postaviti na grobu svojega otročička spomenik. Dovolili so mu sicer pustiti mrtvega otroka pri materi, toda na spomeniku ni smelo biti napisano, da leži otrok in mati v skupnem grobu. Rabin pravijo, da najdejo duše umrlih židov mir šele, ko bodo vse te odredbe izpolnjene.

Napravite red!

Ljubljana se je sicer zadnja leta dokaj modernizirala in dobila smo več lepo asfaltiranih cest in ulic, toda kljub temu ne more napraviti na tuja ugodnega vtisa, kajti prahu je po mestu toliko, da se mora človek zatiskati nos in usta, če noče imeti za zajtrk namesto kave prahu. Idealno bi bilo odstraniti prah tako temeljito, kakor so ga odstranili v ranciji, kjer so ceste tudi po deželi asfaltirane, da o bližnji okolici večjih mest sploh ne govorimo. Pri nas je seveda tako obsežna modernizacija cest nemogoča, ker nimamo toliko denarja. Pač pa se da v tem pogledu marsikaj zboljšati tudi z neznatnimi stroški.

Občinski upravitelji bi bili prebivalci mesta zelo hvaležni, če bi poskrbeli, da bi se ceste ne pometale in skropile zjutraj, ko hitijo ljudje že v službo in po opravkih. V drugih mestih skrope in pometajo ceste v zgodnjih jutranjih urah, ko ni še nikogar na cesti, pri nas se pa dogaja, da priromajo pometači šele ob sedmih zjutraj in da dvignejo oblake prahu, ki ga morajo ljudje požirati. Že opetovano se je tudi dogodilo, da so sredi mesta v opoldanskih urah nakladali na vozove zdrobljeno opeko in odpadke starega zidovja in da se je valil daleč naokrog prah, ne da bi se našel kdo, ki bi to preprečil. Velik kaos vlada tudi pri pobiranju smeti, ki jih nakladajo v odprte vozove in to v času, ko je po cestah že vse polno ljudi. Naj bi občinska uprava poskrbela, da bi ljudem po mestu ne bilo treba požirati toliko prahu. — Ljubljancem.

Nujna prošnja

Rožnodočani smo ponosni na svojo lepo kolonijo, ki je zrasla večinoma iz delavskih žuljev. Ako prideš s Tržaške ceste mimo nekdanjega »Bobenčaka« čez železniški tir, pregledaš skoraj vso novo naselbino. Ob vseh hišah so skrbno obdelani vrtni, pred hišami pa lepi hodniki, ki jih je napravilo agilno Olepsvalno društvo. V ozadiju zre nasproti idilični Rožnik z belo cerkvico.

Toda baš na tej cesti — IX. — ti stopi pred oči in udari obenem v nos kričeča disharmonija. Že meseca leže sredi ceste kupi ilovice, še hušja »idila« pa je tik ceste obširna mlaka, kamor nosijo sosedje vse mogoče odpadke: smeti, staro železje, crkne mačke in pse l. dr. Mrhovina je le deloma v vodi, polovica jo štrli v zrak, da se pasejo muhe in okuza smrad vso sosesčino. Ponoči odmevajo iz mlake glušči koncerti žab, nad mlako pa plešejo trope lačnih komarjev, da morajo prebivalci v najhujši vročini imeti okna zaprta.

Olepsvalno društvo se je nekoč krepko zavzelo, da se zasuje ta kužna in skrajno neestetična močvara. Tudi sosedje so bili pri volji, da po svojih močeh k temu pri-

spejajo. Edino občina, ki je lastnica tega nezdravega sveta, ni dala niti odgovora. Šele iz ustnega poročila se je naknadno zvedelo, da občina v ta namen ne misli prispevati niti pare.

Vljudno vabimo Higijenski zavod v Ljubljani, da si ogleda škandal na pragu ljubljanske sanitetnega referenta. Komisija pa bo lahko videla že tik ob mestni meji na cesti II. enako negihijensko in neestetično torišče smrada in nesnage. Svoječasno je tekel tam mimo izpod Rožnika živ potok, ki je tvoril mejo med mestno in viško občino. Ob cesti II. se je potok razcepil, polovica ga je tekla proti mestu, polovica pa proti restavraciji Rožna dolina in tam pod železniškim nasipom. Nekako pred 2. letoma pa je menda ljubljanska občina — vsaj dela je vodil mestni inženjer — napravila kanal od ceste IV. proti mestu ter zajela v kanal oni potok. Na ta način pa je nastal ob dveh straneh B. vrta jarek brez odtoka, dasi je vanj izpeljana kanalizacija kapnice in pralnice. V obeh jarkih torej stoji smrđljiva voda leto in dan. »Uslužni« sosedje pa pridno donosajo — seve ponoči — vsakovrstno šaro in nesnago ter jo mečejo v jarka.

Ako je organ mest. stavb. urada tako nepreračunljivo »zafurale kanalizacijo, naj bi njegovo napako popravila mestna občina sama ali pa s sporazumom z viško občino. Sicer pa se bo viška občina morala lotiti splošne kanalizacije Rožne doline, četudi se v ta namen zadoži, ozir. zviša občinska doklada. Ljudsko zdravje je prvo. Rožna dolina rapidno rase ter šteje že danes ca 300 hiš z nad 3000 prebivalcev. — R.

Na naslov občinske uprave

Prebivalci Holzapflove ulice tem potom vljudno laprosamo, da magistrat čimprej regulira to prometno ulico, ki je do skrajnosti zanemarljiva. Sicer je magistrat obljubil že lansko leto mnogokrat, da se bo to izvršilo, a žalibog je ostalo samo pri obljubi. Ako ima magistrat toliko denarnih sredstev, da regulira manjšave zakonite ulice na skrajni periferiji mesta, pričakujemo upravičeno kot dobri davkoplačevalci, da ne bo ostalo samo pri večnih obljubah, temveč da že enkrat začne z obnovitvenimi te ulice, za kar ne bo imel prevelikih stroškov. Dalje naj nekateri hišni lastniki te ulice popravijo svoje ograje, ki so v takem stanju, da se v tem lahko zatakne in pri tem raztrga obleko, ki jo vsak posameznik že itak težko nabavi. F. P.

V hotelu.

— Čujte, ta soba je tako vlažna, da rasto po stenah gobe.

— Menda bi radi, da bi vam rasle za to nizko najemnino po stenah orhideje.

— Želite?

— Ali boljše rečeno, iz katere tabatere nosljate zdaj, kajti prepričan sem, da brez mojega dovoljenja ne nosljate iz moje srebrne tabatjere? — je nadaljeval glas, v katerem je čitatelj gotovo že spoznal našega starega znanca, čuvalca zverinjaka v Jardm des Plantes.

Belemu Medvedu se monsieur Mathieu ni zdel vreden odgovora. Zato je hotel nadaljevati pot.

— Ste videli danes monsieura Carliona? — je vprašal čuval.

— Monsieura Carliona? — je ponovil Beli Medved in se ustavil. — Čemu naj bi ga videl?

— Kako naj vem to jaz?

— Zakaj me pa vprašujete, če ne veste?

— Zato, ker je on vprašal po vas.

— Kdaj?

— Opoldne.

— In kaj je hotel imeti od mene?

— Morda vam pove to sam. — je odgovoril čuval s posebnim poudarkom.

— Z monsieurom Carlionom nimam nobenih opravkov. — je trdil Beli Medved.

— Nihče nima opravkov z monsieurom Carlionom. — je dejal čuval. — toda monsieur Carlion ima tehtne razloge vmešavati se v zasebno življenje vseh.

— To se mene ne tiče.

— Mene hvala bogu tudi ne... Ha, ha, monsieur S'mon!

— Zakaj se režiš, stara šleva?

— Zato, ker mi to ugaja. — je odgovoril čuval.

— Mrcina ste, monsieur Mathieu!

— je zagodrnjal Beli Medved, ki ni razumel, kaj pomeni čuvaljev smeh.

August Blanche:

42

Na valovih strasti

Roman

XII.

Tudi Beli Medved dobi idejo.

Ura je odbila pol osmih zvečer, ko se je pojavila orjaška postava Belega Medveda na Place de l'Ecole. Vstopil je v bližnjo pekarno.

— Za en su kruha! — je dejal, ne da bi se ozrl na peka.

Pek mu je dal hlebec svežega belega kruha. Beli Medved je plačal in odšel, ne da bi počastil peka z običajnim z bogom, kar je moža zelo presemetilo, kajti on je postregel svojemu odjemalcu z običajnim: Bon soir, monsieur! Pek je dobro poznal Belega Medveda, ki je imel svoj čas v mestu mnogo znanecv. In Beli Medved ni bil še nikoli neuljuden, kajti Francozi so vedno uljudni.

Beli Medved je odšel od peka v delikatesno trgovino.

— Za en su masla! — je dejal in položil na pult svoj kruh. Tudi tu ni bil uljuden.

Trgovec je vzel nož, odrezal kosček masla in ga namazal na kruh. Beli Medved je plačal in odšel. Trgovec je zaklical za njim: Bon soir, monsieur! — toda Beli Medved ga menda ni slišal. Jedel je kruh z maslom in nadaljeval svojo pot.

Prispel je do točilnice likerjev, znane v Parizu pod imenom »Srebrni pult«. V točilnico so radi zahajali tudi.

Poslovati je začela pred dvajsetimi leti, toda imela je le docela skromen lesen pult, na katerem se je dobila čašica likerja za dva su. Čez dve leti se je umaknil lesen pult drugemu iz pocinkane pločevine kakor je običajno v takih lokalih. Minilo je še nekaj let in ta pult se je umaknil tretjemu iz srebra. Strokovnjaki so ga cenili na 15.000 frankov. A ta dragoceni pult, v katerem je mogla videti kakor v zrcalu ne le lastnica točilnice madame Moreau svoje krone, marveč tudi vsak gost sebe, kakšen je, če pije slivovico, ta pult, pravimo, pa ni bil blesteč pokrov na navadni blagajni, kajti tudi o blagajni so strokovnjaki sodili, da je vredna najmanj 400.000 frankov. Tudi za njo se je morala lastnica zahvaliti likerjem po dva su. Madame Moreau se je zrcalila še kot deka na srebrnem stožku, kajti že njena mati ga je bila dala narediti. Pred svojo smrtjo bi bila njena mati lahko sedela na zlatem stožku, ne da bi ji bilo treba hoditi v Kafirnijo ali delati kaj drugega kot nalivati likerje po dva su.

— Dober večer, monsieur Simon! — je pozdravila madame Moreau in nafilala slovo.

Beli Medved je bil torej v točilnici dobro znan. Še več, bil je tu vsakdanji gost že od prvega dne pred dvajsetimi leti.

— Danes prihajate pet minut prepozno. — je pripomnila madame Moreau, ki ni opazila, da ji Beli Medved ni odzdravil.

Beli Medved je prihajal vsak večer ob pol osmih v točilnico na čašico likerja in sicer redno skozi celih dvaj-

set let. Celo Madelonina bolezen in njen pogreb ga nista zadržala.

— Toda, za božjo voljo, monsieur Simon, kaj vam pa je danes? — je vprašala madame Moreau začudena, da je Beli Medved tako zamišljen.

— Kaj ste dejali, madame? — je vprašal Beli Medved.

Madam Moreau ni imela navade vpraševati dvakrat isto, ker so ji ljudje odgovarjali na prvo vprašanje. Navadno je dobivala več odgovorov nego jih je želela.

— Vprašala sem vas, kaj vam je nocoj? — je vprašala kljub temu, kajti opazila je, da z Belim Medvedom ni vse v redu. Sebe in svojo mater je smatrala za nekako sorodnico monsieur Simonu. Saj je nosil denar za leseni, cinkasti in srebrni pult.

A ta denar je prinašal blagoslov, kakor smo že slišali. Zato je bila z njim bolj obzirna nego z drugimi.

Da, madame Moreau mu je bila tako hvaležna za vse, kar ji je storil do brega, da je ponovila vprašanje tretje.

— Eh, slabo, madame. — je odgovoril Beli Medved končno. Sedel je na stol in povesil glavo.

— Slabo, monsieur Simon? — je vprašala madame Moreau z iskrenim sočutjem.

— Zelo slabo, madame Moreau. — je nadaljeval Simon, kateremu je to vprašanje očividno presedalo.

Madame Moreau je bila preveč obzirna, da bi vprašala zakaj, mimo tega je pa morala ves čas streči gostom in jim natakati slivovico.

Toda zakaj je bil tako nezadovoljen baš na ta dan, ki mu je prinesel

najmanj 15.000 frankov za Madelonin nagrobni spomenik?

Ob pol šestih je namreč prišel Beli Medved v Bičetre, kjer bi se moral točno ob šestih sestati s Cambonom mlajšim. Ta čas, ko ga je čakal, se je govorilo samo o Madeloninem nagrobnem spomeniku. Cambon starejši, ki je v svojem življenju marsikaj doživel, je mogel dati tudi v tem pogledu dobre nasvete. S sviničnikom je narisal dokaj duhovit osnutek, katerega ni odobrilo samo več strokovnjakov - starčkov, povabljenih k posvetovanju, marveč tudi Beli Medved sam, ki je bil med vsemi največji čudak. On je vrhu tega pristal tudi na predlog, naj prevzame najvažnejšo nalogo Armand tako, da ga je bilo treba samo še obvestiti, kako mu zaupajo.

Toda ura je odbila pol sedmih, a o Armandu Cambonu še vedno ni bilo duha ne sluha. Ura je odbila sedem, toda Armandu Cambonu ni bilo od nikoder. Mladi delavec je bil znan po svoji točnosti in zato ni čuda, da so se začeli bati zanj.

Najbolji nestrpen je bil Beli Medved, ki je končno zapustil Bičetre in se vračal po isti poti, po kateri je najraje hodil Cambon mlaši. Beli Medved je skrbno ogledoval vse ljudi, ki jih je srečaval, toda nihče ni bil podoben Armandu. Tako je prispel do ograje Jardm des Plantes.

— Oho, glejte no Belega Medveda! Beli Medved se je ustavil in zagledal pri ograji stoječega moža.

— Kaj bi radi? — je zamrmral.

— Ali še vedno tako mnogo noslate, monsieur Simon? — je vprašal isti glas.

V hotelu „BELLEVUE“ danes in vsako soboto, nedeljo, sredo in praznik od 17. ure

KONCERT ter PLES, ob nedeljah in praznikih, tudi dopoldanski koncert.

Zraven priznana izborne pijače se postreže cenjenim gostom vsaki čas z izvrstno kavo, kakao, čokolado itd. Dopoldne sveži guljaš, vampi in drugo. Opoldne in zvečer velika izbira najokusnejših jedi srbske, francoske in nemške kuhinje. Kuubske sobe na razpolago. Abonent se sprejmejo. — Priporoča se

PERO ŠTERK
HOTELIR IN RESTAVRATER

Albus milo Zvon

pere temeljito in nima škodljivih sestavin.

Albus milo Zvon je blago milo, napravljeno iz čistih masti in nima jedkih pridatkov. Z divno, obilno milnico pere perilo lahko in brez muke ter čuva tudi najnežnejšo tkanino. — Z Albus milom Zvon morete oprati vse, kar prenese vodo, od najfinejših svile do najdebelejšega sukna. — Gospodinja, ki uporablja »Albus milo Zvon«, ve, da je vedno in enako dobro.

Albus milo Zvon se dobiva po vseh trgovinah.

Albus milo Zvon
Proizvajal: Albus tvornica mila d. d., Novi Sad.

1127

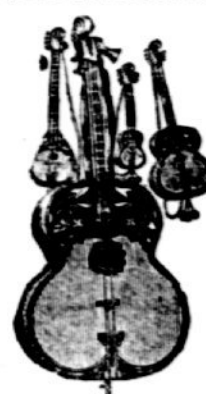
Zahvala.

Tem potom izrekamo prisrčno zahvalo vsem prijateljem in znancem, kateri so našo preljubljeno soprigo, mamico, sestro in teto

Katarino Jontez, roj. Miklič

spremili na njeni zadnji poti, kakor tudi za vse izraze sožalja. Posebno se zahvaljujemo št. duhovščini, pevskemu društvu »Kraško-Trnovo« za ganljive žalostinke in vsem darovalcem prekrasnih vencev.

ZALUJOČI OSTALI.

NAJBOLJŠE TAMBURICE

parakaševga in sremskega sistema izdeluje razpošilja ob jamstvu

stara hrv. tvornica tamburic

Stjepan M. Gilg

Sisak 610

Kačičeva ulica 174 (Hrvatska)

Cenovnik tamburic pošljem na zahtevo zastonj. Odlikovan z dvema zlatima kolajnama.

»Mali oglasi«

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znak! — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo. — Najmanjši oglaš Din 5.—

Vajenca

za pilarsko obrt iščem. Ivan Figa, pilarski mojster, Ljubljana, Vošnjakova ul. 6. 1098

Razprodaja pod roko
raznega pohištva, slik in okvirjev, kuh. kredence in razne kuh. posode, salonska starinska ura, slata moška ura s zlato veržico, se vrši v ponedeljek, 27. maja ob treh popoldne v Ljubljani, Stralska ulica št. 8. 1100

Z najboljšim uspehom
se nad 23 let uporabljajo Larus kapsule za ozdravljenje spolnih bolezni (triper, belo kapanje). V vsaki lekarni puščica Din 25.—, s pošto pošlje lekarna Blum, Subotica. 29-L

Uradnik

z večletno prakso, popolnoma izurjen v nemški in slovenski korespondenci, stenografiji, strojeplju, knjigovodstvu (bilancist), išče službo. Nastop lahko takoj. Ponudbe na upravo lista pod »Samostojnost/1095

Razpis.

Solsko poslopje pri Sv. Petru (na ljublj. polju) se bo zunaj prenovilo ter okna, vrata in str. stol preplekala. Reflektanti naj si na licu mesta ogledajo. Poljsnita daje uprav. šole. Ponudbe do 2. junija na kraj. Solski odbor pri Sv. Petru, p. Moste. 1102

Šteparico

dobro izveščano, vajeno tudi nekoliko gospodinjstva, sprejemem takoj z vsi oskrbo. Janko Mladič, Raka 103 pri Krškem. 1106

Strojepisni pouk,

učna ura 4 Din. Večerni in dnevi tečaj za začetnike in izveščane. Christofor učni zavod, Domobranska cesta 7/L. 661

Ženitna ponudba

Sem 36 let star, gostilničar na Češkoslovaškem, vdovec brez otrok, doma iz Primorskega, imam nekaj premoženja, pa bi se rad vrnil v Jugoslavijo ter se oženil z vdovo ali pa starejšo gospodinjico, ki ima svojo gostilnico. Ponudbe s sliko, katero vračam ali pa zamenjam takoj, na naslov, ki ga pove uprava »Slov. Naroda«. 1093

I. Stjepušin

ZAGREB, Jurjeva 57
priporoča najboljšje
tambure, zice, štele,
partiture i ostale potrebitne za
sva glazbala. —
Odlikovan na
pariskajzložbi
Cjelici branko.

Žimnice po 35 Din

predelujem. Vsa druga tapetniška dela po najnižjih cenah. — Slavko Fran, tapetništvo, Emenska cesta 10, Zabajak 14. Pridem delat tudi na dom. 1130

Jugoslovane

pri nakupovanju kmetijstev, graščin, hiš, hotelov, najbolje postreže rojak L. Herzmann, lastnik »Steierm. Realgüter- u. Darlehensverkehrsanstalt«, Graz, Annenstrasse 10, Avstrija. 1117

Prodaja košnje

1. Knez iz Ljubljane bo prodajal v nedeljo, dne 2. junija t. l. svojo travo za obe letošnji košnji. Prodaja se prične ob 2. popoldne pri Ančnikovem kozolcu v Sp. Šiški. 1118

Stanovanje

1 sobe (eventuelno 2) in kuhinje na periferiji mesta za takoj išče mirna stranka brez otrok. Plačam do 500.— Din mesečno tudi za pol leta ali celo leto naprej. Pismene ponudbe na upravo »Naroda« pod šifro »2 osebi«. 1120

Nadmlinar

išče zaposlenja v mlino ali žitni trgovini, vzame tudi mlino in najem ali kaj primerne. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Žitna stroka 1121«.

Delavskega vajenca

z vsi oskrbo v hiši in nekaj plače sprejme Pavlin, pekarna, St. Javornik — Gorenjsko. 1126

Krojaškega pomočnika

za majhno in veliko delo sprejme takoj Jože Gaberšek, Griže pri Celju. 1125

Vinsko trgovino

kompletno urejeno, v Mariboru, s ca. 2000 hl prvovrstne posede ter vsemi potrebnimi aparati in filtri, prodam. V najem pa oddam izborni kletki proti nizki najemini. — Gijuro Valjak, Maribor. 1124

Tvornica vagonov

v Smed. Palanci potrebuje mizarje, kovača (Werkzeugschmied) in dva strugarja (Bandagendrehler). Cenjene ponudbe pošliti na upravo tvornice v Smed. Palanci. 1123

1131

Zahvala.

Za mnogoštevilne in tolažilne dokaze iskrene sočutja povodom smrti našega ljubljene sina, brata, nečaka, svaka in strica, gospoda

Mirkota Vrhunca

lehn. urednika T. P. D.; ležalskega podporučnika

izrekamo prisrčno zahvalo.

Zlasti gre naša zahvala centralnemu ravnanstvu TPD v Ljubljani, ravnatelju rudnika TPD v Trbovljah, uradništvu Ljubljana-Trbovlje, Sokolu v Trbovljah in Domžalah, SK Trbovlje, SK Amater, g. direktorju TPD Radnaju ter vsem drugim darovalcem prekrasnih vencev in vsem, ki so ga v tolikem številu spremili na zadnji poti.

Prav posebno pa se zahvalimo g. Zigi Krasnig-u in g. Slavkoti Hlastanu za prekrasne poslovnice besede ob odpretem grobu, kakor tudi vojaški oblasti, godbi dravske divizije in Udrženju rezervnih oficirjev.

V Ljubljani, dne 23. maja 1929.

Marija Vrhunec, mati, dr. Vinko Vrhunec, ravnatelj TPD v Beogradu, Julče, Brunc — bratje, Mimi poroč. Elsner, Slavka poroč. Romžgar, Vilij poroč. Elsner — sestre in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA.

Ob nenadomestljivi izgubi naše ljubljene mame, sestre, stare mame in tačče, gospe

Josipine Janežič

vdove Porenta, roj. Jager

posestnice na Milinjah

izrekamo za tolažilne dokaze iskrenega sočutja svojo prisrčno zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo prečastiti duhovščini, č. sestri Suzani za njeno požrtvovalnost, vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja ter vsem številnim prijateljem in znancem, ki so spremili blagopokojno na njeni zadnji poti.

Zagorje-Milnja, dne 25. maja 1929.

ZALUJOČI OSTALI.

Učinkovita reklama!

ALOMA COMPANY

Ljubljana, Aleksandrova cesta 2

Zahtevajte brezplačne ponudbe

40.000

najnovejših naslovov za trgovino, obrt in industrijo

Oglasi na vse časopise

Plakati na valsesjmu in v mestu

L. Mikuš
LJUBLJANA, Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo dežnikov in solčnikov ter sprehajalnih palic. Popravila se izvršujejo — točno in solidno —

D. M.C.

znamvanec, perl - prejica Moulin. krpanec C. M. S. in »Ara«. kvačkanec, kronsko, guliver in Lord svilo razne čipke, zobčke, vezene, trakove, gume in zaponke za plašče, lišp, bisernice, za moške obleke, za pestne, ovratne, lastiko široko in ozko, vezalke priporoča po najnižjih cenah

Osvaid DOBEIC, Ljubljana Pred škofijo št. 15

Velika zaloga in izbira dišečega mila.

GRITZNER, ADLER in KAYSEK

šivalni stroj ter kolesa so najboljša v materialu. Lepe opreme, ugodni plačili, pogoj: istotam švicarski pletilni stroj „DUBIED“ pri edino

Josip Petelinc, Ljubljana
ob vodil, poleg Prešernovega pomenika (tele. 481)

REVMATIZEM.

Zahvalnica.

O. dr. I. Rahlejev, Beograd, Sarajevska 70.

Vaš lek RADIO-BALSAMIKA jako uspešno deluje na moj revmatizem in Vas prosim, da mi čim prej pošljete še tri steklenice. S spoštovanjem Frano Bučalić.

Orebić (Dalmacija) 9. XI. 1926

Ker mi je Vaš lek RADIO-BALSAMIKA mnogo ublažil bolečine, ki že dolgo trpi na njih, Vas prosim, da mi po povzetju pošljete še tri steklenice istega leka, ker upam, da mi povsem prestanejo bolečine. V tej nadi beležim s spoštovanjem

Brod na Savi, 16. XI. 1926.

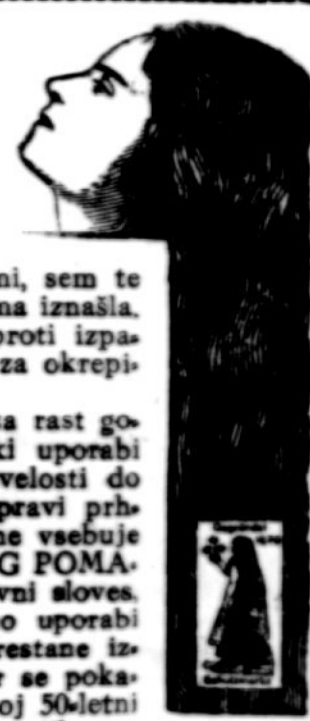
Ana Krašković.

Lek RADIO BALSAMIKA izdeluje, prodaja in razpošilja po povzetju laboratorij Radio Balsamika dr. I. Rahlejev, Beograd, Sarajevska 70. Dobiva se po vseh lekarnah.

1050

JAZ

ANA ČILAG

s svojimi 185 cm dolgimi, divnimi lasmi, sem te dobila z uporabo pomade, ki sem jo sama iznašla. Ona je priznana kot edino sredstvo proti izpadanju, v pomoč razvika gostih las in za okrepitev las.

Pomore gospem, gospodom in deci za rast gostih in jakih las in daje že po kratki uporabi priroden sijaj in obnavlja prerane osivelosti do visoke starosti. ČILAG POMADA odpravi prhljaj v teku 48 ur. Niti eno sredstvo ne vsebuje toliko hranilnih snovi za lase kot ČILAG POMADA, ki je po vsej pravici dobila svetovni sloves, ker dosežajo gospodje in gospe že po uporabi prve steklenice najboljši uspeh, ker prestane izpadanje las docela že po par dneh, ter se pokazuje nov porast. Ta uspeh prikazuje moj 50letni jubilej in milijoni zahvalnih pism, ki sem jih prejela iz vseh delov sveta.

Cena velikemu lončku Čilag-pomade 60 Din, a dvojnatemu 90 Din. K vsakemu lončku je potreben: 1 steklenica Special-Shampoo (za 20 pranj glave), 25 Din, poštnina posebej. — Razpošilja se proti povzetju ali predplačilu iz tvornice za SHS. Naslovite svoje naročilo točno na

„AURORA“. Sek 42, Novi Sad
Železniška 38.

Prodajalce in zastopnike sprejemamo za vsa mesta.

„Froté“
za kopalne
plašče

priporoča tvrdka

A. & E. Skabernè
Ljubljana

Neprijeten duh ust

Je zopr. Zobje slabe barve kvarijo najlepši obraz. Obe hibi odstranite pri enkratni uporabi krasno osvežujoče Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj alonovine, posebno pri uporabi zobčaste ščetke, ker ista čisti zobe tudi na njih stranicah. Gnilostni ostanki jedi med zobmi, ki povzročajo neprijeten duh ust, se s tem temeljito odstranijo. Poskusite najprej s malo tuba. Chlorodont ščetka za otroke, za dame (mekke ščetke), za gospode (trde ščetke). Pristno samo v originalnem modrozelenem omotu s napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Leo-Werke A. G., proizvodnja in zastopstvo na Jugoslaviji: Tvarnica Zlatogor, Maribor. 7

Najboljše kupite nogavice,

rokavice, bombaž, flor, svilo, MAJCE, žemperje, vestje, ŽEPNE ROBCE, kravate, srajce, vezanine, gumbe, D. M. C. prejica, ROČNE TORBICE, aktovke, palice, DEŽNIKE, ŠPORTNE in toaletne potreščine.

Josip Petelinc - Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
Telefon 2913

Čas je zlato!
Pred nakupom ogledajte si veliko izbira po najnižji ceni.
Dvokolesa raznih modelov.
Motorji več vrst.
Svatihi stroje najnovejša izvedba.
Osvetlitvi svetilnic.
Sportisti vozilov.
Igralni vozilov.
Tricikla.
Siro.
Hajmalojce.
Osvetlitvi svetilnic.
Svatihi stroje.
Tricikla za prevoz blaga.
Dale za maloprodajne stroje in kolosa.
Pnevmatika itd.
Ceniki franke. Prodaja tudi na obroke.
V dohodni oddelki za opremljanje vse poravnane.
„TRIBUNA“ F. B. L.
Tovarna dvokoles in otroških vozilov.
Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Tvornica za radio

mednarodnega slovesa odda generalno zastopstvo za Slovenijo. — Samo prvovrstno uveljavljeno firme s primernim aparatom naj pišejo pod: »Radioverteilung 2008« na Annonzenexpedition M. Dukes Nachf. A. G., Wien I, Wollzeile 16.

»Walter« pletilni stroji po želji tudi s aparatom za vzorčno pletenje v več barvah, delujejo najsigurneje, popravila sploh ne potrebujejo. Zaloza in pouk v Ljubljani F. Kos, Židovska ulica 5. 48/L

Krušno moko
in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri **A. M. Zorman** Ljubljana, Stari trg 32

Dvokolesa najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozilov, od preprostega do najfinjšega, in igračni vozilki v različnih barvah in oblikah. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pnevmatika. Ceniki franco. Prodaja na obroke.

»TRIBUNA« F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozilov, Ljubljana, Karlovska c. 4.

Najboljši češki blagovi
Zaščiteno čistovolneno moške in damske blagove — zadnjih novosti —

27-1
pomladno in letno sezijo razpošilja najbolj renomirana ZALOGA TVORNICE SUKNA SIEGEL - IMHOF. — BRNO Palackého tř. 12, Češkoslovaška

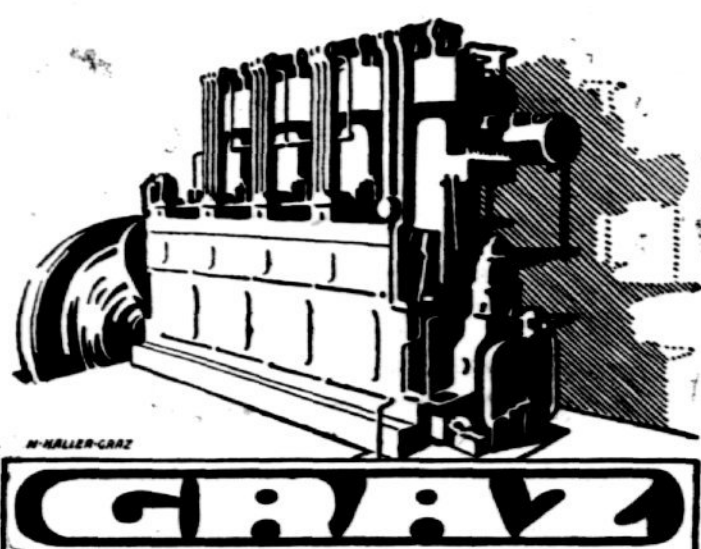
Največja izbira. — Najnižje tovarniške cene. — Najsolidnejši izvršitev vseh naročil. — Na zahtevo vzorci zastoni in poštne prosto

Bolni na pljučih!

Ze tisoče ozdravljenih!
Zahtevajte takoj knjigo o moji novi umetnosti hranjenja, ki je že mnoge rešila. Porablja se lahko pri vsakem načinu življenja in pomore, da bolezen prej premagamo. Preneha nočno potenje, zviša se telesna teža, a postopno popajevanje ustavlja bolezen.

Resne osebnosti
zdravniške znanosti potrjujejo, da je moja metoda izvrstna ter radi dopuščajo njeno uporabo. Čim prej pričnete z mojim načinom hranjenja, tem bolje bo.
Popolnoma brezplačno
dobite mojo knjigo, iz katere zveste stvari, vredne spoznanja. Ker moj založnik razpošlje vsega samo **10.000 komadov brezplačno** pišite takoj, da boste tudi Vi spadali med nje srečne dobitnike.
GEORG FULGNER, BERLIN - NEUKÖLLN, Ringbahnstr. 24, Abt. 615.

Grazer Waggon- und Maschinen-Fabriks-Actiengesellschaft vorm. JOH. WEITZER

DIESELOVI MOTORJI
S KOMPRESORJEM ALI BREZ NIEGA, OD 30—2000 HP

Izvrstni stroji - Najboljše reference

Brezplačna pojasnila in ponudbe dajo naša zastopstva:

BEOGRAD, Knez Mihajlova 49
Ing. O. Meinhard

ZAGREB, Gajeva ulica šte. 32
„SNOP“, Hrvatska Gospodarska Premetna Zadruga.

55-L

ZAHVALA.

RODBINA DRAGOTIN IN EVGENIJA HRIBAR se ob priliki smrti gospe

VERE POZZETTO roj. HRIBAR

vsem prijateljem in znancem, ki so se spomnili nas s sočutjem in umrle z venci, ter častiti duhovščini šentpeterske župnije, ki je rajno spremila k večnemu počitku, najiskreneje zahvaljuje.

V Ljubljani, 25. maja 1929.

1116

Pisarniške potreščine

Ogljeni papir
Barvni trakovi
Strojepisni papir
Voščeni in košati papir
Sestalni papir
Barva za vse aparate
Zvitki za blagajne
Zvitki za Hektograf
Vezniki, preključniki
Lud. Barača, Ljubljana, Šelenburgova ulica šte. 6
Točna posrežba! Telefon 2980 Nizke cene!

Žrebanje v državni razredni loteriji

Dne 22. t. m. so bile naslednje pri nas kupljene srečke izžrebane:

Din 4.000 št. 34.631

Din 2000.— šte. 7663, 10.821, 14.141, 74.663.

Din 500.— šte. 5706, 5747, 5768, 5774, 7512, 7556, 7595, 7616, 7622, 7624, 7660, 7665, 8120, 8176, 8178, 10.832, 10.878, 10.886, 10.887, 10.967, 10.968, 10.986, 10.995, 14.114, 17.969, 17.989, 20.014, 20.177, 22.003, 22.036, 22.039, 22.044, 22.059, 22.060, 22.072, 30.929, 30.940, 34.645, 34.703, 34.707, 34.720, 34.750, 34.773, 46.012, 46.045, 46.061, 46.139, 46.196, 53.405, 53.500, 55.805, 55.871, 58.277, 58.279, 58.400, 66.633, 70.217, 70.271, 70.283, 70.320, 70.334, 70.341, 74.689, 74.700, 75.788, 84.534, 84.562, 84.566, 84.570, 84.672, 91.721, 91.797, 96.810, 96.828, 96.870, 97.313, 97.419, 97.487, 99.740, 99.790, 99.843, 99.849, 99.872, 100.719, 103.122, 103.167, 103.174, 108.104, 108.192, 108.220, 108.224, 108.267, 109.761, 109.767, 109.768, 115.641, 120.136, 120.156, 120.160, 120.197, 120.224, 120.252, 120.288, 123.565, 123.566, 123.804, 123.846, 123.881, 123.885, 123.926, 123.936, 123.956, 123.963, 123.983.

Vsem onim igralcem, katerim so bile srečke izžrebane po Din 500.—, bomo srečke zamenjali za še neizžrebane. Če nam izžrebane takoj pošljete, tako da bodo mogli nadaljevati igranje na visoke dobitke. Srečke se tudi lahko zamenjajo pri podružnici uprave »Jutra« v Mariboru ter v Celju. Zamejavali bomo seveda lahko samo toliko časa, dokler bo kaj neizžrebanih srečk na razpolago. Žrebanje bo trajalo en mesec.

Zadružna hranilnica, r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiju)

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsake vrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut borzna naročila, predjumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakačila v tu- in inozemstvo sale - depoziti itd. itd. itd.

Brojavke: Kredit, Ljubljana — Telefon št. 2040, 2457, 2548 Interurban 2706 2911 37-L